

BISERICA ȘI ȘCOALA

Revistă bisericească, școlară, literară și economică.

Apare odată în săptămână: Duminica :: Redacția și Ad-ția: Arad str. Eminescu 18 :: Telefon 266

ANUL XLIX. — N-RII 29-30

ABONAMENTUL:
Pe un an 40 Lei :: Pe jumătate de an 20 Lei.

NR. 26 IULIE 1925.

Nr. 197. Mitrop. 1925.

NICOLAE,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Tuturor cinstitelor corporațiuni, autorități și foruri bisericești; Iubitului cler și popor al eparhiei Aradului: dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos!

Prin trecerea la cele vecinice a Prea Sfinției Sale episcopul de fericită pomenire Ioan I. Papp, eparhia de Dumnezeu păzită a Aradului a rămas lipsită de arhipăstorul său. Sinodul aceleiași eparhii, convocat după rânduielile Statutului Organic al mitropoliei noastre pe ziua de 3 Mai 1925, sub conducerea Noastră, a săvârșit alegerea de Episcop al eparhiei Voastre, alegând pe I. Prea Cuvioșia Sa arhimandritul *Dr. Grigorie Comșa*, iar Prea Sfințitul Sinod episcopesc al mitropoliei noastre, întrunit în ședință la reședința Noastră metropolitană din Sibiu în ziua de 14 Mai 1925 și examinând după rânduiala sfintelor canoane această alegere, a aflat că alesul arhimandrit

P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa,

Episcopul Aradului.

este vrednic de a fi înaintat la treapta a. Episcop al eparhiei Aradului; mai departe, dupăce Majestatea Sa Regele Ferdinand I. cu prealalta hotărâre din 10 Iunie 1925 Nr. 29921, s'a îndurat a întări alegerea numitului arhimandrit de Episcop al eparhiei Aradului, după toate acestea, Noi cu împreună lucrarea Prea Sfințitului frate Episcop al eparhiei Caransebeșului *Dr. Iosif Traian Badescu*, și a preaiubitului frate în Hristos, Prea Sfinția Sa *Vartolomeiu Stănescu*, episcop al eparhiei Râmnicului-Noului Severin, și a Prea Sfinției

Sale iubitului frate întru Hristos Arhiepiscopul *Filaret Musta*, vicarul sfintei eparhii a Caransebeșului, pe numitul arhimandrit *Dr. Grigorie Comșa*, la sfânta liturgie săvârșită în biserica noastră catedrală din Sibiu, în ziua de 14 Iunie 1925 l'am hirotont întru Episcop cu drept de cârmuire canonică peste eparhia Aradului, dându-i despre această hirotontire Gramata Noastră metropolitană.

Aducând mulțumită lui Dumnezeu pentru toate acestea, prin circulara Noastră de față facem cunoscut tuturor cinstitelor corporațiuni, autorități și foruri bisericești, precum și iubitului cler și popor al eparhiei Aradului, că scaunul episcopesc al acestei epar-

hii este îndeplinit prin alegerea, întărirea și hirononia Inalt Prea Cuviosului arhimandrit Dr. Grigorie Comșa, de Episcop eparhial al Vostru, fiind Noi convinși, că veți primi cu bucurie și mulțumire pe noul Vostru Episcop, care în puterea darului arhieresc și după făgăduielile sale sărbătorești, are să păstorească eparhia de Dumnezeu păzită a Aradului după rânduielile sfintelor canoane și ale legilor bisericei noastre, lucrând mijlocit și nemijlocit pentru evlavie, luminarea și întărirea în credință a preoțimei și a poporului din eparhia sa.

În sfârșit, îndrumăm cinstita preoțime și pe toți credincioșii sfintei noastre biserici din

părțile eparhiei Aradului, ca în sfintele rugăciuni să pomenească de acum înainte pe noul lor Episcop eparhial, pe Prea Sfințitul Episcop Grigorie, și în toate trebile cari se țin de ocârmuirea episcopescă, când se cere vre-un sfat, vre-o îndreptare, judecată ori deslegare, către acelaș legiuit episcop al lor să se întoarcă.

Pe lângă acestea, Noi Vă împărtășim tuturor arhierasca Noastră binecuvântare.

Dat în reședința Noastră arhiepiscopescă-mitropolitană din Sibiu, la 12 Iulie, anul Domnului 1925, iar al păstoririi Noastre al șaselea.

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Cuvântarea P. S. Sale Dr. Grigorie Gh. Comșa la instalarea în scaunul Episcopesc al eparhiei Aradului.

„Cum voi răsplăti Domnului pentru
toate care mi-a dat mie?”

(Psalm 119 v. 2.)

Prea Sfințite Părinte!

Domnule Ministru!

Iubit Cler și Popor!

Urcând cu frică și cu cutremur treptele tronului arhieresc al eparhiei Aradului, înainte de toate ridic ochii mei spre cer și zic: Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile tale și nici un cuvânt nu este destul spre lauda minunilor tale! Puterile Arhanghelilor Ție slujesc și cetele Ingeresți Ție se închină; Heruvimii cei cu ochi mulți și Serafimii cei cu câte șase aripi împrejur stând și sburând de frica slavei Tale se acopăr! Cum voiu putea deci eu smeritul slujitor al Domnului să binevestesc harul lui Dumnezeu și mila sa cea nemăsurată, cum voiu putea răsplăti Domnului pentru toate care mi-a dat mie?

Știu că la răsplătirea chemării celei de sus a lui Dumnezeu trebuie să alerg. Știu că trebuie să mărturisesc ca oareși când Proorocul Ieremia: O Doamne! Cel ce ești stăpân, iată nu știu grăi că tânăr sunt eu, dar un glas tainic îmi șoptește cași acelui Prooroc: Nu zice că tânăr sunt eu, căci către toți la cari te voiu trimite, vei merge și toate câte voiu porunci ție vei grăi (Ieremia 1. v. 6—7.)

Iubit Cler și Popor!

Glasul acela tainic mă îndeamnă cu toată stăruința ca înainte de toate să fac mărturisirea că voiu munci fără de osteneala pentru binele bisericii, căci osteneala nu depinde numai de partea mea subiectivă, ci de situația generală a bisericii, care nu mi îngăduie să fiu obosit.

Biserica ortodoxă a neamului meu îmi zice cu stăruință: fă-te model de adevărat păstor, fă-te pildă de adevărat creștin, fă-te chip de adevărat om duhovnicesc, fă-te icoană de faptă bună și de cuvioșie: fă-te stâlp de întărire și statornicire: fă-te turn de dreptate și adevăr: fă-te scut de milă și de îndurare: fă-te acoperământ de dragoste și de compătimire: fă-te sprijin al luminilor și al cunoștințelor: fă-te apărător al patriei și al națiunii care te-a născut și te-a crescut: fă-te ochiu al orbilor și picior al schiopilor: fă-te tuturor toate, ca pe toți să-i dobândești și pe toți să-i mântuești. Glasul acesta este sfânt pentru mine și când atât de vast mi se înfățișază câmpul activității mele viitoare mă văd în situația părintelui spre fii, a păstorului spre turmă și a comandantului spre oaste. Precum se naște lumina din soare, cuvântul din minte și cuvântătoarea pu-

tere din cuvântătorul suflet, așa se va desprinde și din sufletul meu orice stăruință și orice pornire spre binele neamului și bisericii ortodoxe române. De azi înainte nu voi mai fi luptătorul care să stea în casă și să nu se lupte, ascunzându-și slăbiciunea, ci luptătorul care s'a coborât deja pe arenă, fiind dator a arăta ce poate.

Știu că se cere dela mine înainte de toate, mai multă muncă pentru propoveduirea Evangheliei mântuirii. Cu ajutorul lui Dumnezeu, cu râvnă și cu stăruință, voi conduce turma încredințată mie spre pășunea cea duhovnicească și de viață dătătoare și aceasta cu atât mai mult, cu cât fericitul meu înaintaș așezând cu trăinicie cadrele materiale, ne-a făcut cu puțință ca să străbătem cursul acestei vieți mai mult spre cer îndreptând ochii noștri. Și pentruca nimic trecător să nu ne poată abate privirile din zările senine ale nemărginirii, voi căuta să fac adevărat locaș de închinare din Mănăstirea Hodoș-Bodrog, de unde după vechea pravilă bisericească să se înalțe zilnic rugăciuni spre Părintele luminilor.

În această atmosferă senină voi răspândi vestea bună a împăcării noastre cu Dumnezeu prin sângele Domnului nostru Iisus Hristos, curs pe cruce pentru noi. Voi face pe păsoriții mei să aibă credință în jertfa adusă de Domnul pe Golgota. Un preot îmi istorisise nu de mult că intrând odată într'o școală a voit să învețe pe copii ce va să zica a crede. Iși scoase ceasul din buzunar și zise unui școlar: „Primește darul acesta dela mine“, dar școlarul crezând că preotul face glumă, n'a primit ceasul. Un al doilea școlar încă a refuzat ceasul, dar al treilea l-a primit fiindcă a crezut că preotul i-l dă.

Iată puterea credinții, iată că cel ce crede ia, iar cine nu crede nu ia. Voi cere dar iubitorilor mei pășoriți să aibă credință, și îndemnându-se la fapte bune, să primească jertfa făcută de Iisus pentru păcatele noastre. Preoții mei vor învăța poporul în privința aceasta.

Voi stăruii deci, ca din institutul nostru teologic să iasă tineri cu pregătire teologică temeinică și cu orientări precise asupra trecutului nostru românesc. Din această orientare va rezulta apoi și o fericită aplicare a psalmului 132 care ne spune că bine este a locui frații împreună. Din atmosfera aceasta de frățietate nefățărită trebuie să se desprindă limpede și cu rost glasul amvonului, care trebuie urcat după o pregătire serioasă, pentrucă amvonul este pentru preot ceiace este țarina pentru agricultor și grădina pentru grădinar.

N'am văzut încă, niciodată un agricultor să meargă la arat fără pregătire și cu mâinile goale și astfel uriciune trebuie să ne fie a ne feri de osteneală și muncă noapte și zi, în ogorul lui Hristos. Cu atât mai mult ne vom bucura însă, dacă nu numai săvârșim un bottez, un maslu, o cununie, sau o sfeștanie, ci predicăm și ne facem vrednici de cuvintele Sfântului Apostol Pavel către Timoteiu: „Preoții ceiace își țin bine diregătoria, cu îndoită cinste să se învrednicească, mai ales ceice se ostenesc în cuvânt și întru învățătură“. (I. Tim. 5. v. 17.)

Să ne însemnăm bine, că dacă nu învățăm poporul, nici nu vom avea fericirea să vedem rezultatele amvonului, dintre care cele mai însemnate trebuie să fie: mărturisirea păcatelor înaintea preotului și faptele vrednice de pocăință.

Numai în chipul acesta suntem slugi ale lui Hristos și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu. (I. Cor. 4. v. 1.) Numai în chipul acesta îndeplinim chemarea bisericii și a preoților pe care i-a avut biserica dela întemeierea ei: ducerea sufletelor la Hristos Mântuitorul, convinși fiind că: „Iisus Hristos ieri și astăzi, același și în veci“. (Ebrei 13. v. 8.) Numai în chipul aceasta vom asigura tăria credinței, adâncimea sentimentelor religioase și alipirea către biserica ortodoxă, care scăpare ne-a făcut nouă din neam în neam.

Aceiași scăpare trebuie să o aibă și acei fii ai neamului nostru, cari uitând de binefacerile bisericii, s'au ridicat împotriva mamei lor. Ne doare inima de ceice nu mai sunt sub aripile ocrotitoare ale sfintei biserici ortodoxe. Știm că firea omenească este dispusă spre rătăcire, știm că unii fii ai neamului nostru sunt ademeniți de vicleșugurile Satanei, care niciodată nu stă indiferent, dar nu vom avea odihnă până ce nu vom recuceri ce avem de recucerit și vom readuce pe sectari la sânul bisericii ortodoxe. Biserica noastră răspândește Evanghelia și tocmai din convingerea aceasta trebuie să culegem și mai multă putere pentru munca viitoare. Trebuie să știm că biserica totdeauna a avut inamici, precum are și astăzi după 19 veacuri de existență, dar precum la începutul bisericii, așa și azi după 19 veacuri, are Sfânta Evanghelie, a cărei putere a fost este și va fi aceeași. Prin urmare nu poate fi vorba de înțelepciunea inamicilor, ci de vicleșugul lor precum și de slăbiciunea apărătorilor. Vicleșugul răufăcătorilor trebuie combătut cu tăria și înțelepciunea noastră a apărătorilor, fără aplicarea vre-unei forțe externe, pentrucă

„Dumnezeu încununează nu pe cei ce se supun forței, ci pe cei ce fug de păcat din propria lor voință“.

Ca luptători nu avem voie să ne plângem că timpurile sunt grele, căci timpurile suntem noi și precum suntem noi așa sunt și timpurile. Astfel, de noi depinde să reînviem chipul lui Dumnezeu în sufletele adormite, să alungăm din inimi șarpele raiului, să alungăm mizeria din mijlocul atâtor bogății, să restabilim răsplata muncii, a sângelui, a talentului și jertfei neprecupețite, care nu admit ca să se resfețe luxul lenei și urmările funeste ale lipsei de răspundere.

Da, fraților, nu trebuie să admitem decât triumful învățături creștine, pentru că omul nici în veacul al 20-lea nu a încetat să fie om, iar păcate sunt destule pentru care trebuie să facem pocăință. Sunt și acum suferințe care trebuiesc alinate prin mângăerile bisericii, mor și acum oamenii și astfel trebuiesc pregătiți spre viața cea nemuritoare și pururea vecinică a sfinților, indiferent de rătăcirile și necredința veacului, căci acestea sunt rătăcirile personale, dar credința noastră ortodoxă este un dar dumnezeesc ce nu poate fi atins de mândria omenească.

În înțelesul acesta vom merge înainte pe calea muncii ocupându-ne de întreaga viață a turmei ce ni s'a încredințat; vom trata pe oameni așa cum sunt în carne și oase: agricultorii și industriașii, patronii și muncitorii, comercianții și funcționarii culți și mai puțin culți, bogați și săraci, familiști și nefamiliști, pentru că sufletul nemuritor împreună cu trupul muritor alcătuiesc ființa omului. Voiu sprijini munca socială a bisericii știind că numai în chipul acesta putem combate pe cei cari cred că și găsesc mulțumirea în asociații făcute cu ocolirea doctrinei creștine. Voiu cere colaborarea clerului meu disciplinat până la cel din urmă preot și am nădejdea că în chipul acesta să amuțească glasurile de bârfire a bisericii, căci numai atunci vor amuți acele glasuri dacă Hristos este de față între noi, în obiceiurile noastre, în moravurile și toate instituțiile noastre.

Prin această muncă nu mă îndoesc că se va îmbunătăți soarta poporului nostru și se vor înlăunța cuvintele Mântuitorului: „Milă îmi este de norod“. (Marcu 8.) Și aici se îndreptăză cuvântul meu către nefățărta dragoste a

voastră iubiților credincioși, asigurându-vă și aici că deviza mea este iubirea, pe care o propagă biserica și care mă va ridica peste orice partide și peste orice deosebiri de opinii, căci nici în Sfânta biserică nu zic: pace unuia sau altuia ci: „Pace tuturor“.

Iubirea mă va călăuzi și în munca pentru tron și țară și astfel dragostea aceasta o cer și eu dela toți credincioșii acestei de Dumnezeu binecuvântate Eparhii: „Drept aceia, iubiții mei frați, fiți tari, neclățiți, sporind întru lucrul Domnului, pururea știind că și osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul“. (I. Cor. 15).

Nu uitați că precum vânturile când suflă din toate părțile, umflă și turbură marea care mai'nainte era liniștită și pierde pe cei ce plutesc, astfel și liniștea bisericii se pierde prin vijeliile și furtunile ridicate de oamenii care nu ascultă de glasul ei. Eu voiu fi în toată clipa gata de muncă, voiu fi serios, dar fără înălțare omenească, impunând respect, însă plin de umanitate, ferm în a comanda, dar afabil cu toată lumea, imparțial însă gata spre a îndatora, umilit, dar fără înjosire, unind dulceața cu energia și rugând pe Dumnezeu din toată inima și din tot sufletul ca așa să iubească turma pe păstor, precum și păstorul iubește turma.

Astfel socot a răsplăti Domnului pentru toate cari mi-au dat mie.

Și acum mulțumesc P. Sf. Episcop Iosif al Caransebeșului că s'a ostenit a îndeplini actul instalării și dlui ministru al Cultelor, A. Lapedatu pentru participare.

Binecuvintează Doamne turma încredințată mie, ține Doamne în deplină sănătate pe binecredinciosul și de Dumnezeu iubitorul nostru Rege Ferdinand I. și toată Dinastia Română, păzește pe cărmuitorii țării acesteia iar pe smeritul robul tău acesta, întărește-l în apostolatul pentru înălțarea bisericii și țării, dă-ți putere Doamne să lupte cu credință, căci:

Nebiruit e omul ce luptă cu credință,
El știe că pe lume nimic zadarnic nu-i,
Că dincolo de vremea și truda clipei lui
În taină, vremea țese la sfânta biruință

Amin.

Instalarea P. S. Sale Episcopului nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Urcarea P. S. Sale părintelui Episcop *Grigorie*, pe cinstitul tron al eparhiei Aradului, s'a efectuat în cadrul unor momente de adâncă elevație sufletească și de mare sărbătoare bisericească-națională. În ziua de Duminică 12 Iulie a. c. istorica noastră dieceză și Aradul, acest oraș cu un trecut așa de scump neamului nostru, au îmbrăcat haina curată a praznicului de bucurie. Căci în aceasta zi, biserica româna dela fruntariile vestice ale Țării, și-a primit mirele dorit, care o va conduce pe cărările ce duc la fericirea vecinică și vremelnică.

Încă de Sâmbătă, ziua când avea să sosească noul nostru Episcop, lumea începe să sporească pe străzile Aradului. Apar preoți cu figură blândă și cu bărbile întregi și încărunțite, apoi domni și doamne din provincii și țărani chipeși și voinici, blânzi la vorbă și la port.

Plecarea P. S. Sale dela București.

P. S. Sa a plecat din București Joi, în 9 Iulie, la orele 6:30, însoțit de d-nii Aurel Lascu și Ioan Manea și seara la orele 8 a sosit la Caransebeș, unde a fost oaspele P. S. Sale părintelui Episcop *Dr. Iosif Badescu*, mandatar metropolitan la actul instalării P. S. Sale de episcop al Aradului. Mâne zi la orele 14 și-a continuat drumul, cu trenul de persoane, spre Timișoara, însoțit fiind până la Lugoj, de P. S. Sa arhierul *Filaret Musta*.

Pe peronul gării din Lugoj se aflau spre întâmpinarea P. S. Sale o delegație a Consistorului din Arad, în persoanele păr. *Dr. Teodor Botiș*, director seminarial și *Ioan Cioara*, referent consistorial, din partea județului Caraș-Severin: dl subprefect *Dr. Ciupe*, deputatul sinodal *Jucu*, avocat, păr. *Adam Groza*, dl *Nicolae Proștean*, adv., din partea armatei dl general de div. *Darvari* din Timișoara, dl colonel *Motaș*, comandantul garnizoanei din Lugoj și dl căpitan *Iorga*.

Coborând P. S. Sa din vagon delegațiile îi prezintă urările de bun sosire. După ce se întreține în mod afabil cu cei prezenți, însoțit de delegația consistorială își continuă drumul spre *Jabăr*, prima comună pe teritoriul diecezei Arad. În gara de aici îl binevințează, în fruntea credincioșilor din aceasta comună și din parohia Gruini, preoții *Iosif Curuț* și *Liviu Biro*.

În comuna *Belinț* binevințat P. S. Sa de protopopul *Gherasim Sârbu* și dl *Cornel Bejan*, prefectul județului Timiș, în fruntea unui public numeros, între care remarcăm pe dl deputat *Licarețiu*, preoții *Ioan Călnicean*, *Ioan Belei* și învățătorii din *Belinț* și parohul rom. cath. Un băiat îmbrăcat în costum național ofere P. S. Sale un buchet de flori.

În gara din *Chisetău* au ieșit spre întâmpinarea P. S. Sale o mulțime de credincioși, membrii renumitului cor, în frunte cu preotul *Sever Șepețan* și inv. *Iuliu Puticiu*, deputat sinodal.

La *Topolovețul-mare* îi urează bun sosire veteranul preot *Romul Lecoșan* din Ictar, asistat d. preoții *Constantin Popoviciu* din *Budinț* și preotul local *Iosif Goanță*; în *Șuștra*, în fruntea unui grup de credincioși preotul *Simeon Lugojan*.

O frumoasă primirea i-se face P. S. Sale în gara din *Recaș*. Îl binevințează protoiereul *Dr. Ștefan Pop*, primpretorele plasei în fruntea autorităților comunale. În gara din *Izvin* au ieșit spre întâmpinarea P. S. Sale preoții *Melentia Șora* și *Traian Ilie*, cu o mulțime de credincioși.

La gara din *Remetea-Timișandă* îl întâmpină mulțimea credincioșilor din această parohie și din comuna învecinată *Bucovăț*, în frunte cu preoții: *Iuliu Țoldan*, *Constantin Micu* și *Petru Țieran*. Corul intonează cântări religioase, iar primarul ofere P. S. Sale pâine și sare.

În mod deosebit de frumos și demn e sărbătorit P. S. Sa în comuna *Ghiroda*. Aproape întreg satul, îmbrăcat sărbătorește, era la gară în frunte cu preotul *Virgil Popoviciu*.

Sosit la Timișoara la orele 18:30, bravii bănațeni întâmpină pe viitorul lor episcop, în cadrele unei manifestații impozante. Pe peronul gării din Timișoara Fabric se aflau toate autoritățile civile și militare în frunte cu dl primar *Dr. Lucian Georgevici*, generalul *Badescu*, membrii corpului didactic în frunte cu dl inspector-șef *Ioan Petroviciu*, magistratura în frunte cu dl *Alexandru Marta*, președintele *Curții de apel*, reprezentanții tuturor confesiunilor și un public numeros și select.

În numele orașului îl binevințează dl primar *Georgeviciu*, P. S. Sa răspunde, adânc emoționat, prin o cuvântare de rar avânt și bogăție de idei, ce impresionează și înalță toate sufletele.

Se formează un impozant cortej până la biserica parohială din Fabric. La ușa bisericii îl salută pâr. Dr. Patrachie *Țiucra*, protopopul Timișorei, asistat de preoții Gavril Sălăgean, Ioan Balta, Ioan Plavoșin, Nicolae Micluța, David Voniga și Victor Aga. Răspunde P. S. Sa și intrând în biserică se oficiază vecernia. Biserica e tixite de public. Cântă corul „Doina” dirijat de dl prof. *Drăgoiu*.

După terminarea serviciului divin cortegiul parcurge bulevardul pavozat din Cetate și Josefîn până la locuința pâr. protopop *Țiucra*, unde e găzduit P. S. Sa, dimpreună cu suita.

Sâmbătă, la orele 120 P. S. Sa, însoțit și de șefii autorităților din Timișoara, prefectul C. *Bejan* și primarul *Georgeviciu*, protopopul P. *Țiucra*, își continua drumul spre Arad, viitoarea Sa reședință. Șeful gării din Timișoara a pus la dispoziția P. S. Sale 2 vagoane de clasa I. Cu acest tren călătoresc și P. P. S. S. L. L. *Iosif*, al Caransebeșului și arhiereul *Filaret Musta*, însoțiti de secretarul consistorial *Ancușa*, protopopii: *Pepa* și *M. Gașpar*, dl Dr. *Valer Braniște* și profesorul *Noaghea*, delegați ai eparhiei Caransebeș.

În gara din *Sânt-Andrei*, P. S. Sa e întâmpinat de credincioșii din *Sânt-Andrei*, *Iadani* și *Sât-Chinez*, în frunte cu preoții: *Pavel Jurma*, *Nicolae Vulpe* și *Vichentie Radu*.

În *Vinga* îl așteaptă și-i urează bun sosît credincioșii din aceasta comună fruntașe și parohiile învecinate: *Mănăștur*, *Firigaz* și *Călăcea*, în frunte cu preotul *Nicolae Crișmariu*, primpretorele *Pavel Manta* și preoții: *Gh. Rusu*, *Vasilie Roman*, *Ioan Popa* și *Viorel Mihuț*.

În gara din *Aradul-Nou*, prezintă omagii P. S. Sale preoțimea din tractul *Banat-Comloș*, în frunte cu pâr. protopop *Dr. Ștefan Cioroianu* și credincioșii din *Sân-Nicolaul-mic*, în frunte cu preotul *Sava Seculin*. Emoționant a fost momentul, când P. S. Sa, observând între cei prezenți pe preoții: *Grigorie Vermeșan* și *Leon Blaga*, colegi de școală, îi îmbrățișă.

În toate comunele — dela *Iabăr* și până la *Aradul-nou* — în cari credincioșii au ieșit întru întâmpinarea noului lor arhipăstor, în frunte cu preoțimea în ornate, cu *Sfânta Evanghelia* și *Cruce*, la cuvintele de bineventare ale preoților și reprezentărilor autorităților, P. S. Sa a răspuns și mulțumit prin cuvinte izvorite de inimă, cari au cucerit sufletele. Vine în mijlocul fiilor săi sufletești cu duhul păcii și al iubiri evanghelice, ca să întărească biserica noastră străbună prin vestirea crucei lui *Hristos* și a credinței neclintite și vie în mântuirea, a celui ce s'a răstignit pentru mântuirea noastră.

La orele 14 trenul intră în gara din Arad.

Sosirea P. S. Sale la Arad.

La oarele 3 și 20 minute lumea se'ndreaptă spre gară. Sosesc pe rând membrii Consistorului, corpul profesoral dela institutele noastre centrale, autoritățile civile; militare, reuniunile femeilor române din Arad, muzica militară, care se postează în dreapta salonului de primire, diferite notabilități și un public select.

Gara este splendid arborată cu verdeață și drapele naționale.

La oarele 3 și 50 minute la cotitura podului dela gară, apare trenul de cătră Timișoara, care vine încet, suflând din greu. La ușa unui vagon de cl I. apare silueta impunătoare a P. S. Sale *Episcopului Grigorie*, urmat de P. P. S. S. *Lor Episcopul Dr. Iosif Bădescu*, care vine în calitate de mandatar mitropolitan, apoi arhiereul *Filaret*, mai mulți asesori dela *Caransebeș*, deputați sinodali și delegați din *Bănat* Capetele se descopăr fețele se înviează iar muzica militară întonează imnul rugăciunii. Din public pășește înainte pâr. *Mihai Păcățian* și în numele diecezei *Aradului*, întâmpină pe înaltul prelat, zicând următoarele:

Preasfințite Domnule Episcop!

Biserica ort. rom. din eparhia *Aradului* a îmbrăcat astăzi haină de sărbătoare, așteptând pe alesul și mult doritul ei mire, cel ce vine în numele Domnului, să ia tolagul păstoriei.

Prin actul alegerii și hirotonirii Preasf. Voastre de Episcop al eparhiei *Aradului*, s'a încheiat un raport duhovnicesc, o legătură sfântă între Preasf. Voastră și între clerul și poporul ort. rom. din eparhia *Aradului*: legătura dintre Arhipăstor și turma cuvântătoare.

Bucuria fiiască și însuflețirea izvorâtă din această sfântă legătură ne-a adus aici astăzi să Vă întâmpinăm cu toată dragostea sufletului nostru, cu toate nădejdele noastre de bine, rugându-Vă să primiți omagiile noastre de profundă venerațiune și devotament și expresia dorinței, ca activitatea Preasf. Voastre în înalta *slujbă* și *chemare* la care v-a ridicat voia lui Dumnezeu, în încrederea clerului și poporului, cum și distinsele calități și virtuți, cu cari Va înzestrat Dumnezeu, să fie spre lauda bisericii și mărirea lui Dumnezeu, ca să puteți da o nouă strălucire scaunului vrednicilor antecesori ai Preasf. Voastre.

Să trăiți întru mulți ani, Stăpâne!

Apoi vorbește d. primar *Robu*, care în criza morală de care suferă lumea, pe urma crâncenului război, singura scăpare zice d-sa, este biserica, are nădejde sigură că aici la hotarele extreme ale patriei, noul Episcop va fi pavăza bisericii naționale, și înainte mergătorul pentru a readuce creștinii la calea adevărului. Emoționat P. S. Sa zice: — Frumoasa primire ce-mi faceți nu-mi sună mie, ci sfintei noastre biserici naționale care a fost cetățuia unde nisa conservat legea și limba.

Împăratul Alexandru cel Mare venind odată spre Ierusalim să cucerească cetatea, fu întâmpinat de marele preot, în fața căruia împăratul se dete jos din carul său și-i făcu cinstea să se plece înaintea lui. Prietenul său Parmenio îl întrebă pentru ce atâta cinste preotului? Iar Alexandru i-a răspuns că cinstește pe Dumnezeu în persoana slujitorului său.

Astfel zic eu că prin primirea ce-mi faceți, dați cinste unui servitor al lui Dumnezeu. Ca servitor al lui D-zeu am venit să-mi ocup scaunul episcopesc la care am fost chemat. Vă asigur că vin, nu în numele unei puteri pământești, ci în numele sfintei Cruci și vin cu o singură certitudine: Învierea Domnului. În numele Crucii și a Învierii Domnului voi căuta să muncesc ca toți să fim una, căci copaci împreună formează pădurea, firicele de iarbă împreună alcătuiesc livezile înverzite și astfel cu toții împreună trebuie să alcătuim răsadnița cea sfântă care se chiamă: Sfânta biserică.

Precum este de adevărat că visurile tineretii se aseamănă la oameni, așa de adevărat este că voi căuta să mă asemăn cu acei păstori ai lui Hristos, cari totdeauna l-au propovăduit. Vă mulțumesc pentru primirea ce-mi faceți și Domnul Dumnezeu să vă binecuvinteze!

Apoi D-nele Goldiș și Botiș ofer P. S. Sale două buchete mari de trandafiri.

P. S. Sa urmat de public traversează gara, înaintea căreia staționează 2 companii de călărași cu lănci și stegulețe, conduse de 2 maiori tot călare, în mare ținută. Automobilul în care urcă P. S. Sa având la stânga pe președintele Conzistorului pâr. Păcățian, este escortat de călărași. Urmează un lung convoi de automobile și trăsură și pe o ploaie torențială ajungem la Catedrală, unde părintele Episcop este bineventat de părintele protopop Vătan. P. S. Sa răspunde că îndată ce a intrat pe teritoriul acestei dieceze ca cap al ei, toată dragostea sufletului său o va pune pentru fericirea turmei ce o va păstori. Apoi să oficiază vecernia, după care P. S. Sa est condus la reședința episcopescă, unde este primit de părintele asesor Dumitru Muscan.

Duminecă dimineața văzduhul mai limpezit puțin, este despicat de sunetul clopotelor dela catedrală, dominat, de basul pătrunzător al clopotului celui mare, cari vestesc însemnătatea zilei.

La orele 9 sosesc la catedrală cei 3 arhierii, cari sunt întâmpinați de preoțimea îmbrăcată în ornate.

Servește P. S. Sa Episcopul nostru, asistat de protopopii Dr. Gh. Ciuhandu, Mihai Păcățian, Ioan Georgia, Mihai Lucuța, Fabri-

tiu Manuilă, Dr. D. Barbu, Dr. T. Botiș, T. Vătan, Cornel Lazar, Dr. Șt. Cioroian, preoții: D. Popa G. Vermeșan, diaconii: Ioan Cioară, Dr. S. Șiclovan și V. Guleș. — Sfânta Liturgie decurge într'un extaz de profundă pietate. Vocea plină, de bariton a P. S. Sale umple biserica.

Răspunsurile liturgice au fost date solemn și cu multă pietate de către corul „Armonia” dirijat de dl profesor Lipovan și corul „Doina” din Timișoara condus de profesorul Drăgoi. A impresionat mult solo de bas al dlui Dr. Al. Stoenescu.

Pe fotoliu înaintea stranelor ocupă loc cei doi P. S. Episcopi, la oarele 10 și 1/2 sosește dl. ministru al cultelor Al. Lăpădatu, însoțit de mai mulți funcționari superiori din minister. Observ pe d. d. Mocioni șeful vânătoarei Casei Regale, Aurel Cosma, Cicio Pop și Vasile Goldiș, fostii miniștri, Dr. Ioan Robu primarul orașului, Zamfir Filoati prefectul poliției, Dr. Ștefan Anghel, Dr. Vasile Boneu, Dr. Bejan prefectul orașului Timișoara, Gheorghievici primarul orașului Timișoara, Dr. Demian, Dr. S. Ispravnic, Dr. Iustin Miron, Dr. Groza, Nasta, directorul Băncii Naționale Arad, Mihulin director de liceu, Popovici prefectul poliției din Lugoj, etc., precum și întreg corpul deputaților sinodali din dieceza Aradului.

Mai mulți oficeri superiori, toate autoritățile și public mult. Spațioasa noastră Catedrală nu poate primi imensul public ce voiește să fie de față. La priceasnă P. S. Sa Episcopul Grigorie iese din sf. altar urmat de preoțime și se postează în fața tronului Episcopesc. Dl ministru al cultelor A. Lăpădatu, citește decretul regal prin care Episcopul Grigorie a fost întărit de M. S. Regele Ferdinand de Episcop al Aradului. A luat apoi cuvântul P. S. Sa Dr. I. Bădescu, mandatarul mitropolitan, care într'o cuvântare concisă întro'duce pe noul Episcop în scaunul Episcopesc.

Se citește gramata Mitropolitană de către pâr. I. Cioară, apoi P. S. Sa Episcopul mandatar urează P. Sfințitului, Grigorie ani mănoși de viață rodnică bisericască.

În numele guvernului dl ministru de culte rostește următoarea vorbire de adâncă concepție:

Prea Sfințite Domnule Episcop!

În momentul când iai în primire, deplin și efectiv, dieceza la a cărei conducere Te-a ridicat votul Sinodului eparhial electoral dela 3 Mai trecut și Te-a confirmat înaltă bunăvoință a Majestății Sale Regelui, îmi revine mie, ca Ministru al Cultelor, rolul plăcut de a Te felicita și saluta în numele Guvernului, ca pe cel dintâi ierarh pe care România întregită îl dă Episcopiei Aradului.

Și o fac aceasta cu mulțumirea și satisfacția pe care mi le dă conștiința că acel cărui i-se adresează acest cuvânt de felicitare și salutare este un prelat deplin pătruns de sarcina grea și răspunderea mare pe care Biserica, prin glasul reprezentanților săi autorizați, și țara, prin grația Suveranului ei iubit, i-au pus-o pe umeri.

Căci, precum ai spus-o, frumos și emoționant, în fața Majestății Sale Regelui, atunci când potrivit unei străvechi datine, Ți-a încredințat cărja păstorală, înțelegi să depui toată munca și toată râvna pentru propășirea și înălțarea, morală și spirituală, culturală și națională, a credincioșilor Prea Sfinției Tale, pentru mărirea și gloria Bisericii noastre străbune și pentru binele și fericirea patriei, fiind aci, la granița de Apus a pământului românesc, în totul și în toate, reprezentantul fervent al celor două necesități dominante ale zilelor noastre — unificarea sufletească și consolidarea națională.

Și, în adevăr, ce poate fi mai înălțător, și mai folositor, azi, în activitatea unui ierarh al Bisericii și demnitar al Neamului decât a pune autoritatea pe care o dă harul duhului sfânt chemat asupra capului său și prestigiul pe care îl dă funcțiunile însemnate ce ocupă în societate, întru sprijinirea operei celor ce lucrează, luminat și patriotic, la promovarea necesităților de care vorbeai înaintea Tronului măritului și gloriosului nostru monarh.

Iată de ce, odată cu felicitările și salutările ce-ți aduc, îți fac, Prea Sfințite, călduroase urări, să duci la îndeplinire făgăduința ce ne-ai dat, în chip atâta de solemn. Dealtminteri, ca unii ce Te cunoaștem bine — din activitatea ce ai desfășurat până acum ca cleric distins, ca publicist zelos și priceput și ca funcționar superior în Ministerul Cultelor — nu ne îndoim că vei și îndeplini-o.

Căci, pe lângă înțelepciunea minții, bogăția culturii, și focul sacru al vocației mai ai, Prea Sfințite, o calitate: aceea de a fi, în concepții și în năzuințe, omul patriei întregite, nu numai al unei regiuni, de a cunoaște înțelege și cuprinde viața românească, bisericească și națională, nu în cadrele restrânse ale unei provincii, ci în hotarele largi ale neamului.

Ai deci, în această privință, ca unul ce stai mai sus, o vedere mai întinsă, un orizont mai larg, ca să poți privi problemele vieții noastre publice cu un spirit mai înalt și mai înțelegător, cu un suflet mai binevoitor și mai iubitor. Ești, cum a spus cândva Kogălniceanu, om nou la vremuri noi, așa cum trebuie să fie azi în mijlocul neamului, conducătorii atât sufletești cât și lumești.

Nu uita însă că în demnitatea ce ocupi, ești chemat să continui, în împrejurările cele nouă, schimbate, o frumoasă și prețioasă tradiție bisericească, culturală și națională, tradiție de care trebuie să fie legat orice pas al activității Prea Sfinției Tale. Căci ceiace face

puterea și creiază prestigiul instituțiilor în viața popoarelor sunt tradițiile acestea cari împreună, sufletește, indizolvabil, generațiile ce se succed, una cu alta.

Să acomodezi dară, cu înțelepciune și iubire, necesitățile zilelor actuale cu cerințele tradițiilor vieții bisericești și culturale din aceste părți Arădane, tradiții la începutul cărora stă spiritul unuia din cei mai vajnici luptători ai drepturilor noastre naționale, spiritul lui Moise Nicoară — părintele, ctitorul putem zice al secularelor instituții de lumină și cultură din eparhia pe care ești chemat să o păstorești de acuma înainte.

În acest fel vei servi viața proprie a eparhiei și aceea generală a neamului. În acest fel vei putea duce la îndeplinire cuvântul dat Regelui, de a lupta pentru unificarea sufletelor și pentru consolidarea patriei.

Și în acest fel, îți vei putea îndeplini, pe deantregul, datoria de ierarh și de român, pentru ca atunci, când, după trecerea anilor ce-ți stau numeroși deschiși înainte, vei ajunge în pragul unor bătrânețe frumoase și fericite să fi cel mai mulțumit de câte ai putut face în folosul și pentru înălțarea Bisericii și a neamului, care Te-au ridicat între cei dintâi și cei mai buni ai săi.

Cu o vervă oratorică ce captivează întreg auditorul, și cu o voce metalică ce pătrunde ca un echou puternic, noul nostru Stăpân își rostește vorbirea program, de pe treptele tronului episcopesc.

Credem că această cuvântare pe care o publicăm în altă parte a acestui organ, va forma pentru literatura noastră bisericească o podoabă și va fi cetită cu mare deliciu. La fine publicul ovaționează frenetic pe noul Episcop. Face adâncă impresie, când P. S. Sa împarte anafora, dnii: A. Lăpedatu, Goldiș, A. Cosma, Branște și alți bărbați grei ai neamului, sărută mâna P. S. Sale.

După sf. liturghie au urmat recepțiile în saloanele reședinței episcopesci.

În locul prim se prezintă Eparhia Aradului, care prin rostul veteranului protopop Sârbu, talmăcește înaintea P. S. Sale stima, venerația și nădejtile mari ce sunt legate din partea eparhiei de activitatea fecundă a P. S. Sale. Preasfințitul roagă pe reprezentanții clerului și și poporului, ca să se înșirul sub steagul arborat de P. S. Sa și să-i stea într'ajutor, ca să poată elimina de pe conștiința credincioșilor eclipsa morală, ce s'a încuibat acolo. Urmează eparhia Caranșebesului în frunte cu P. S. L. Episcopul dr. Iosif Bădescu și arhieru Filaret Musta; Mitropolia Ardealului, reprezentată prin protopopul Scorobeț Trandafir asesor consistorial; Eparhia Oradea-Mare prin protopopul Zaharie Moga, Lazăr Iacob și Nerva Jercan;

Biserica greco-catolică prin protopopul Iosif Popa, Cicio Pop și alții; Biserica sârbească prin protopopul dr. Covincici Uroș; Biserica romano-catolică — în ungurește — prin dr. Wild; Biserica reformată — în ungurește — prin dr. Emeric Csécsi; Biserica luterană — în ungurește — prin dr. Frint; Biserica israelită — în românește — prin dr. Schutz; Asociația clerului „Andrei Șaguna” din Ardeal, prin părintele asesor consistorial *Dr. Gh. Ciuhandu* cu următoarea alocuție:

Prea Sfințite Părinte!

Ca prezident al Asociației „A. Șaguna” Vă aduc urările Clerului din Mitropolia Ardealului, din prilejul că vi-s'a „dat în seamă împodobirea Miresei lui Hristos” din eparhia Aradului.

Sunteți întâiul Doctor în sf. Teologie, care având și bine marcate aptitudini de cărturar bisericesc, urcați treptele Tronului arhipăstoresc dela Arad. Avem deci un criteriu de bună nădejde, că veți putea deveni o poboabă a acestui Tron și că Vă veți da seama, că Corpul mistic al Domnului Iisus Hristos, care este biserica Sa, „este supus la mai multe boale și la mai multe curse, decât corpurile noastre, și mai curând se strică, de cât acelea, și mai încet se însănătoșează”.

P. Sf. Voastră, de sigur, cunoașteți aceste cuvinte, luate din predilecta Voastră lectură: Cartea sfântului Ioan Gură-de-Aur, despre Preoție (IV. 3). De aceea, încă dela primirea Dumnezeesului Dar al treptei Episcopatului, Văți fixat *apostolica lozincă: de a aprinde Darul lui Dumnezeu în suflete* (II. Tim. I. 6). Așa vedem, Vă călăuzește conștiința — pe care ni-ați tâlcuit-o așa de minunat astăzi — că *numai prin mijloacele supranaturale*, coborâte ca o binecuvântare și ajutor de sus peste străduințele omenești, se poate ajunge *la restaurarea sufletelor*, după care însetează lumea de azi, și *la îmbunătățirea artificului* social-constituțional și administrativ al vieții bisericești.

Clerul inferior, care în cele duhovnicești este numai mandatarul Episcopatului și poartă, afară în largul vieții, greul jugului lui Hristos cu toate răspunderile morale și cu primejdiile osândei de veci, — Clerul acesta *leagă mari nădejdi* de priceperea, de râvna, de puterea de muncă a P. Sf. V. iar mai ales nădăjduiește, că veți nimeri căile și mijloacele: de a-i face cât mai ușoară și rodnică purtarea jugului lui Hs. și de a-i ridică și mai mult demnitatea și conștiința apostolică, prin mângăerile și îndul-

cirile, după cari râvnește și de cari are nevoie mai mare ca oricând alta dată.

De bucuria zilei de azi și a nădejdilor noastre bune, acest Cler și *mai ales cel din eparhia P. Sf. Voastre*, Vă urează prin cuvintele Sfântului *Ioan Gură de Aur*: să aveți, ca Episcop, „*înțelepciune multă*, și înainte de înțelepciune *dar mult dela Dumnezeu*, și integritate morală, și curăția vieții, și o virtute peste firea omenească” (Cartea III. cap 6).

Și vă mai urăm: sub cârmuirea Voastră, în aceasta eparhie, Darul lui Dumnezeu să biruiască, credința să se întărească, și toate să se umplă de cunoștiința lui Dumnezeu (Stihoavna din 30 ianuarie).

Urării acesteia a Fraților mei mă alătur și eu, ca cleric din eparhia P. Sf. Voastre, cu făgăduința: să nu am clipe mai vesele decât stându-Vă aproape în munca Voastră apostolică de împodobirea Miresei lui Hristos, ajutându-Vă, după modestele mele puteri, cu tot ce n'am putut până acum și aș putea doar pe viitor, la aceasta sfântă Episcopie.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Apoi se prezintă magistratura prin domnii dr. Al. Marta preș. Curții de Apel din Timișoara, Nicolescu primprocuror Arad, dr. Tămășdan judecător și dr. Avramescu avocat; Armata prin domnii: colonel Ilie Georgescu comand. cercului de recrutare, lt.-colonel P. Georgescu șef de Stat Major al Diviziei 1 Cavaliere, lt.-colonel Pârvolescu din reg. 1 Roșiori și maior Luca din reg. 93 Infanterie; Prefectura județului Arad prin dnii dr. Lazar Augustin subprefect, dr. Vasile Boneu primnotar și dr. Musta; Județul Timiș-Torontal prin dnii: Aurel Cosma fost ministru, dr. Bejan prefectul județului și dr. Gheorghievici primarul orașului Timișoara; Orașul Arad prin dnii: dr. Ioan Robu primarul orașului, dr. Ștefan Anghel, dr. Vasile Cucu, Beju, C. Popa și Ștefănuț; Politehnica Timișoara prin dl rector Vălcovici; Corpul didactic — un grup numeros — vorbitor dl Petrovici director regional școlar; Soc. Femeilor ortodoxe prin dl avocat Teodor Popescu din București; Reuniunea Femeilor române filiala Arad, prin doamnele Cicio Pop, baron H Popp, Maria Botiș, etc.; Industriașii și comercianții români din Arad, prin domnii Maxim Vulcu și Burza; Corpul voluntarilor prin dr. Cosma; Comitetul parohial din Arad, vorbitor domnul Iosif Moldovan inspector școlar.

La toate delegațiile P. S. Sa le-a răspuns în particular, arătând necesitatea conlucrării armonice a tuturor locuitorilor în credința, frică de Dzeu și fericire.

La orele 2 după masă a urmat la „Crucea albă”, un banchet dat în onoarea P. S. noului Episcop la cari au participat circa 250 persoane. Seria toastelor a deschis-o P. S. Sa mandatarul mitropolitan, care închină pentru M. S. Regele și Dinastia română. Apoi P. S. Sa Episcopul nostru pentru I. P. S. Mitropolitul Nicolae și P. S. Sa Episcopul Iosif și Arhiereul Filaret, zicând:

Mulți caută adevărata cale a păstrării faptelor bune, dar ori în ce direcție nu o pot găsi decât în direcția păstrării lor cu sfințenie și a răsplătirii după cuviință. Ceeace ar trebui să răsplătesc eu, aparține domeniului viitorului, căci nu am trecut încă pragul promisiunilor. Ceeace știu este că precum doresc ca în sufletul păstorilor mei să înflorească floarea recunoștinții, datori suntem și noi a da pildă în privința aceasta. Cu multă venerație mi-se îndreptează gândul spre iubitul nostru arhipăstor I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae, care în tot timpul a arătat cea mai arzătoare dorință ca scaunul episcopesc al Aradului să fie îndeplinit spre cinstea bisericii. Înalt Preasfinția Sa nu a pregetat a lua parte la toate actele cari au precedat actul de azi, iar acum mi-a făcut cinstea deosebită a ne trimite ca mandatar pe laboriosul și preaiubitul frate în Hristos, episcopul Dr. Iosif Traian Badescu. Îngăduiți-mi deci a Vă ruga, ca din sentiment de recunoștință către ostenele arhipăstorilor noștri, să golesc acest pahar spre sănătatea I. P. S. Mitropolit Nicolae și a P. S. Episcop Iosif.

Să trăiască întru mulți ani!

Dr. Vasile Goldiș adresându-se P. S. Sale Grigorie rostește cu voce liberă și respicat următorul toast care electrizează pe toți oaspeții:

*Preasfințiților Domni Episcopi!
Domnule Ministru!
Domnilor!*

Sărbătoarea de astăzi este sărbătoarea unei nădejdi de viitor.

O serbăm noi toți, cari ne vedem adunați aci în jurul acestor mese, o serbează eparhia ortodoxă română a Aradului, o serbează întreaga biserică ortodoxă a patriei, și cum noi toți suntem convinși, că biserica ortodoxă română se confundă cu însăși națiunea română, cred că am asentimentul tuturor celor de față afirmând, că această sfântă nădejde a zilei de astăzi o serbează întreagă națiunea română.

Dar' în acestea clipe a bunelor noastre nădejdi pentru viitor, gândul meu inspirat de-o tainică putere se îndreaptă departe de aci spre biserița albă din satul Pociovești al Bihariei, unde își doarme liniștit somnul de veci marele preot și mecenat, care a fost Ioan Ignatie Papp, înaintașul nemijlocit al serbătoritului nostru de astăzi pe tronul archipastoral al eparhiei Aradului. Cum s'a făcut azi înaintea altarului, astfel cuvine-se și aci să ne plătim cu drag tributul recu-

noștinței față de cinstită memorie a aceluia, care viața lui întreagă a dat-o bisericii și neamului nostru și prin pilda acestei vieți a sporit patrimoniul moștenit dela strămoși și a întărit iarăși credința, că în lumea aceasta nu atât mulțimea cunoștinței, cât mai vârtos cinstea și bogăția sufletului duce neamurile spre glorie și fericire.

Astfel prin prezent se leagă viitorul de vremile trecute. Căci cu adevărat este, că neamurile toate trăiesc mai mult prin morții lor, decât prin cei vii, iar' prezentul este gravid de viitor.

Societatea este atelierul, unde se deapănă soarta pământească și fericirea ori nefericirea oamenilor, ci norocul tuturor este în funcțiune de măsura, în care părtașii ori cărei societăți sunt conștient pătrunși de solidaritatea ce trebuie să-i împreune în calea ducătoare spre fericirea tuturor. Această supremă poruncă a solidarității nu privește însă numai generațiile din fiecare clipă a vieții contimporane, ci mai vârtos privește generațiile cari se succed, pe cei de acum cu acei cari au fost și cu acei cari vor fi.

Toată cultura și civilizația noastră de astăzi, tot confortul nostru, toate cunoștințele noastre, graiul ce-l vorbim, gândirea care ne înalță, națiunea din care ne mândrim a face parte, idealurile cărora ne închinăm, patria prin care ne glorificăm, toate sunt patrimoniul sfânt dela strămoși. Munca celor cari au trecut, mai vârtos lacrimile lor, grijile lor, suferințele lor, deatâtea ori sângele lor vărsat fără de vreme și jertfele de vieți tinere și dornice de bucurie și desfătare, prin acestea s'a făcut viața noastră de astăzi și dacă cât trăim datori suntem să ne iubim unii pre alții, ca mai vârtos să fim părtași de mulțumiri și fericire, cu cât mai mult suntem datori să mulțumim celor cari au fost înaintea noastră și cu cât mai mult suntem datori să cinstim moștenirea lăsată nouă printr'ânșii hărăzând-o neprihănită și sporită urmașilor noștri. Solidaritatea dintre trecut și viitor este mai puternică decât solidaritatea celor cari trăiesc împreună.

Astfel nădejdea de viitor, ce sărbătorim astăzi, se leagă în sufletul nostru de trecut și simțim cu toții, Preasfințite, căruia Dumnezeu, Ți-a dat să urci în ziua de astăzi tronul episcopesc al eparhiei Aradului, simțim cu toții că ai primit pe umerii și în sufletul Preasfinției Tale o sarcină grea, fiindcă e mare moștenirea ce o primești și pe care știi prea bine, că ai sfânta datorie nu numai să o păstrezi, ci să o chivernisești transmițându-o sporită generațiilor viitoare.

Fiindcă orașul acesta și eparhia Aradului prin vrednicia celor cari pe acestea locuri și-au cheltuit viața și sufletul, au adunat aci visterie bogată de înălțare a bisericii și neamului nostru și am fi nevrednici a fi numiți ai lor urmași, dacă le-am risipi moștenirea ori chiar nu am ști a o spori.

De veacuri aci pe acestea plaiuri, pe acestea șesuri de Dumnezeu binecuvântate și prin dealurile

și văile împrejmuitoare, talazurile vieții noastre românești s'au ciocnit de seminții și națiuni streine și dușmane și prin aprige lupte și grele suferinți a trebuit să se afirme aci îndreptățirea noastră la viață. Din acestea lupte și suferinți s'a bătut aci la Arad digul cel mai puternic de apărare al națiunii noastre.

Ni se răpiseră altarele și părinții noștri au simțit că pierzându-le își pierd viața. Astfel s'a învârtoșat dâră împotrivirea lor și au pornit lupta de recucerire. Cinstită ne este nouă și va fi deapaururi jertfa lui Moise Nicoară, care acum o sută și câteva zeci de ani și-a dat viața și sufletul pentru libertatea bisericii și națiunii noastre. Numele lui onorează astăzi aci în Arad frontispiciul celui mai de frunte institut de cultură românească, al liceului de stat. Cu drept cuvânt, fiindcă prin cultura românească Moise Nicoară știa că se va ajunge la libertatea românească. Și tovarăși la munca lui grea erau cei trei bănațeni de glorioasă pomenire, eruditul Pavel Iorgovici, care la începutul veacului al 19-lea își făcuse studiile sale la Roma și la Viena, petrecuse ani de zile la Paris și la Londra, apoi fagurele de înțelepciune Dimitrie Țichindeal cântat de Eminescu, și Constantin Loga. Iată cum încă înainte de asta cu o sută de ani arădanii și bănațenii se îmbrățișează în lupta pentru cultura românească și libertatea românească.

Ei băteau drumurile Vienei și sorociau la porțile celor puternici drepturile firești ale neamului lor. Moise Nicoară a murit în exil, Pavel Iorgovici a fost otrăvit de dușmani și scrierile lui au fost arse pe piața Timișorii, Dimitrie Țichindeal a dus viață de martir și sărac între săraci a murit Constantin Loga. Dar' din suferințele și sărăcia lor în anul 1812 s'a deschis în Arad preparandia românească, în 1922 am serbat jubileul de o sută de ani al înființării teologiei românești, în 1829 sa urcat pe tronul episcopesc al Aradului Nestor Ioanovici, cel dinfăiu de viță românească.

Moștenirea lor îngreunează umerii Preasfinției Voastre, părinte Episcop Grigorie.

Urmașii au sporit talanții primiți dela dâșii. Arădanii și bănațenii în vremurile următoare adeseori și-au înfrățit energiile luptând pentru biserică și neam. Aradul a creiat tradiție de cultură românească și de dâră împotrivire față de toate încercările de suflete umilitoare.

Să știți, Preasfințite Domnule Episcop, că aveți răspundere mare față de această moștenire. Să știți, că ați moștenit pe episcopul revoluției din 1848—1849 Gherasim Rațiu, pe eruditul și preacinstitul Iosif Gol-diș, pe marele preot mecenat și pildă bună a cucerniciei, Ioan Ignatie Papp.

Și nu veți uita niciodată, Preasfințite, că Aradul a mers în fruntea națiunii române, care-și pregătia libertatea și independența. De aci se vestia idealul și apostolia lui, școala muceniciei și a jertfirei de sine

pentru fericirea celor ce erau să vie. Zeci de ani de aci răsuna fanfara deșteptării, a conștiinței românești și a rezistenței dâră împotriva atentatelor la viața noastră națională. Deaci s'a respins cu bărbăție ultima lovitură încercată împotriva autonomiei noastre bisericești.

Deaci din Arad s'a condus revoluția românească în anul 1918, de aci s'a convocat istorica adunare națională în acelaș an la Alba-Iulia, care a proclamat unirea noastră cu patria mamă, aci în orașul acesta au fost plâsmuite hotărârile acelei adunări, cari pentru toate vremile vor constitui temeiuri ireductibile democrației, libertății și dreptății.

Tronul arhipăstoresc, pe care-l urci astăzi, părinte Episcop Grigorie, îți impune grea răspundere. Privim la Preasfinția Ta cu drag, fiindcă avem nădejdea dulce, că vei ști să răspunzi marilor îndatoriri, ce Te așteaptă. Să întremezi solidaritatea între toți fiii națiunii române, fiindcă solidaritatea este condițiunea vieții, să aperi libertatea bisericii și a fiecăruia, fiindcă libertatea este condițiunea progresului și să făptuești totdeauna și în toate împrejurările dreptatea, fiindcă dreptatea este condițiunea păcii între oameni și a ordinii în societate.

Noi, aceia, cari am petrecut viața noastră întregă nizuind și adăugând aci la moștenirea primită dela părinți și făurind trecutul de mâine al generației noastre de azi, din sufletul curat îți facem urarea: să dea bunul Dumnezeu, ca peste 50 de ani, când fie aci pe scaunul, pe care-l ocupi de azi înainte, fie în alte situațiuni, la cari Te va chema destinul, vei sărbători amintirea zilei de astăzi, în care noi împreună serbăm acum nădejțile acelor 50 de ani cari vor urma, să poți mărturisii de sporirea talantului, ce astăzi Ți s'a încredințat, să vezi sporită mărirea, gloria și fericirea bisericii ortodoxe române, a națiunii române și a patriei române.

Atunci cenușa noastră în mormânturi va tresări de bucurie și mulțumire, că și noi am avut norocul să fim între aceia, cari am ajutat să urci astăzi cu voința lui Dumnezeu tronul arhipăstoresc al eparhiei Aradului.

Întru mulți ani, Stăpâne!

Au mai toastat: dr. Aurel Cosma fost ministru, colonel Ilie Georgescu comand. Cercului de Recrutare, părintele Păcățianu pentru dl Lăpedatu ministrul cultelor și guvernul țării. Dsa zice următoarele:

*Preasfințite Domnule Episcop!
Domnule Ministru!
Domnilor!*

Aradul și eparhia Aradului a îmbrăcat astăzi haina de sărbătoare.

Este sărbătoarea de înălțare a sufletului nu numai ortodox, ci și național românesc.

Purtătorii de cărje arhierescă, mai ales în părțile aceste apusene ale românismului, n'au fost numai propovăduitorii cuvântului evanghelic, ci și apărătorii sufletului românesc, a conștiinței și demnității naționale. Biserica a concrescut cu sufletul și aspirațiile poporului român.

Așa înțelegem bucuria și însuflețirea generală, de astăzi, așa înțelegem, că la praznicul de astăzi, vedem adunată floarea intelectualilor noștri din toate părțile fără deosebire de credință cler și popor deopotrivă.

Ne servește spre deosebită bucurie, că între distinșii oaspeți putem saluta în mijlocul nostru și pe multprețuitul ministru al Cultelor, pe domnul Alexandru Lepădatu care a ținut, ca prin înalta sa prezență să ridice fastul zilei de astăzi și a înțeles să dea atențiunea cuvenită introducerii Preasf. Sale Domnului Dr. Grigorie Comșa în scaunul episcopesc al eparhiei Aradului.

Pe domnul ministru Lepădatu îl cunoaștem din *lumina faptelor*.

De numele și activitatea d-lui ministru al Cultelor sunt legate cele mai însemnate legi: cari s'au adus în România întregită: legea pentru organizarea bisericii ort. române; legea pentru înființarea Patriarhatului ortodox român și legea regimului Cultelor, care în aceste vremuri de consolidare fac epocă, fac cele mai luminate pagini a istoriei bisericii ortodoxe române și a neamului românesc.

Negreșit, că aceste legi de o înaltă concepție și sinceră dragoste către neam s'au adus în deplină înțelegere și cu colaborarea întregului guvern al Țării.

Deci să trăiască dl ministru al Cultelor!

Să trăiască guvernul Țării!

Să trăiască înalții funcționari ai Ministrului, cari ne-au onorat astăzi cu prezența lor!

Dr. Gheorghevici primarul orașului Timișoara:

Mulțumind d-lui Al. Lepădatu spune că Episcopiiile noastre au fost în trecut nu numai focare de credință și de cultură, ci și fortărețe ale vieții naționale. Nu e nimeni cari să cunoască trecutul nostru și care să nu aibă cunoștința acestei însemnătăți a Episcopiiilor românești. E datoria tuturor acestora ca în viața publică și în cea particulară să stăruiască, să lucreze pentru a crește autoritatea și prestigiul Episcopiiilor noastre ca să poată îndeplini în viitor același rol pe care l'au îndeplinit în trecut.

Personal și-a făcut și-și face această datorie, căci în interesul prestigiului și progresului bisericii române, guvernul din care face parte a ținut să aducă legea pentru înființarea Patriarhiei și legea pentru organizarea unitară a Bisericii ortodoxe. Asemenea a participat și participă în toate organizațiile și corporațiile bisericești dela Comitetul parohial până la Congresul național.

Așa fiind, zice d-l Lepădatu, era de datoria mea, ca Ministru al Cultelor și ce credincios al bisericii mele, să fiu de față la această serbare: să aduc, ca slujitor ai Tronului, mesajul de instalare al M. S. Regelui, să aduc, apoi, omagiul trecutului de gloriose lupte naționale și bisericești al Episcopiei Aradului și să prezint, în fine, felicitări noului Episcop, care mi-a fost colaborator în Minister și a cărui activitate spirituală și publicistică o prețuiesc atât de mult.

Caracterizând în cuvinte frumoase și impresionante personalitatea Pr. Episcop Comșa, d-l Ministru Lepădatu încheie urându-i să ducă tot mai sus vaza episcopiei a cărei păstorie i s'a încredințat.

Cuvântarea d-lui Ministru Lepădatu a fost repetit și îndelung aplaudată.

Vorbește apoi, dl Chiroiu pentru administrația română, protopopul Iosif Popa — în numele bisericii greco-catolice — pentru strângerea relațiilor între cele două biserici surori și dr. Cornel Iancu pentru primarii Robu și Gheorghevici.

Deputatul Dr Nicolae Șerban dela Făgăraș a închinat ca peste 10 ani să putem prăznui o singură biserică românească. D-sa spune că la adunarea dela Alba-Iulia s'a făcut mare greșală că nu s'a proclamat unirea bisericilor românești.

Seria discursurilor este încheiată de către dl Iosif Moldovan inspector școlar.

*

În urmă a avut loc — în sala Palatului Cultural concertul Reuniunii de cântări „Armonia” după următorul program; dirigenți fiind d-nii profesori Atanasie Lipovan și Vasile Drăgoi.

1 Arhangel'ski: „Pre tine te lăudăm”, cântat de „Armonia”. 2. G. Dima: „Cu trupul”, cântat de „Doină”. 3. a) Handel: „Rinaldo”, b) Bredicean: „Pe sub flori mă legănai”, cântat de D-șoara Hortenzia Barzu elevă a conservatorului din Iași, acomp. la pian de D-șoara Onora Luca.

6. Borineanski: „Spre Tine Doamne am nădăduit”, cântat de „Armonia”. 7. Drăgoi: Cântece populare, cântate de „Doină”. 8. Arii din opere, cântate de baritonul Laurian Nicorescu, cântăreț de operă, acomp. la pian de D-na Nicorescu 9. a) Oancea: „Catalina”; b) Vidu: „Răsunetul Ardealului” cânt. de „Armonia”. 10. Perlan: Cântece bănățene, cântate de „Doină”

Atât conducerea cât și execuția ariilor cântate a surprins plăcut publicul participant, care ocupa sala până la ultimul loc. Multe bucăți au fost bizate — în special cele românești. Publicul a ținut să răsplătească cu aplauze prelungite apariția marelui nostru bariton Laurian Nicorescu. De o frumoasă primire s'a bucurat și tânăra noastră cântăreață dra H. Barzu, fiica inv. din Micălaca.

Telegrame de felicitare

**sosite cu ocasiunea introducerii Preasfinției Sale
Domnului Episcop GRIGORIE, pe tronul episcopesc
al Aradului.**

SFANTA MITROPOLIE A UNGRO-VLAHIEI BUCUREȘTI.

No. 3266.

8 Iulie 1925.

Venerat Consistoriu!

Mulțumindu-Vă de binevoitoarea invitare la instalarea P. Sfințitului episcop al Aradului, regret că tocmai pe atunci mă pregătesc a pleca în vacanța de vară, având după grelele mele ocupațiuni și multe alergări, lipsă de odihnă. Doresc deci pe calea aceasta, ca în deplină armonie cu P. S. Episcop să Vă ajute Dumnezeu a munci cu deplin succes pentru propășirea bisericii noastre din acele părți, pentru întărirea și sporirea așezămintelor ei; iar pe P. Sfințitul episcop să Vi-l păzească Dumnezeu voinic și sănătos mulți ani, ca frumoasa sa pregătire și voia de muncă să o depuie cu drag în slujba iubitei noastre biserici.

Arhiepiscop și Mitropolit:
Miron, patriarh.

Director:
Dr. Boroianu.

SFANTA MITROPOLIE A MOLDOVEI ȘI SUCEVEL.

No. 4287.

10 Iulie 1925.

Onor. Președinte al Consistorului ort. rom. Arad!

La adresa No. 1960 a. c. avem onoarea a răspunde, că, fiind, reținut de afaceri administrative bisericesti, nu putem lua parte la instalarea Prea Sfințitului Grigorie Comșa, în scaunul de Episcop al Aradului, dar facem Prea Sfinției Sale, toate urările noastre de o arhipăstorie cât mai lungă și fericită.

Primiți, vă rugăm Părinte Presedinte, încredințarea deosebitei Noastre considerațiuni și bunecuvântări metropolitane.

Pimen.

Asesor: *G. Părvu.*

ARHIEPISCOPUL ȘI MITROPOLITUL ORT. AL BUCOVINEL.

No. 382 prez.

Cernăuți în 6 Iulie 1925.

Venerabilului Consistoriu diecezan ort. rom. în Arad.

Mulțumind călduros pentru învitarea la introducerea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa în Scaunul Episcopesc din Arad, rog să fiu scuzat că nu pot lua parte la această frumoasă serbare, reținut fiind de afaceri urgente ale bisericii.

Primiți pe lângă mulțumita mea și asigurarea deosebitei stime, cu bunecuvântare arhierescă și felicitare noului confrate.

Arhiepiscopul și Mitropolitul ort. al Bucovinei:
Nectarie.

Chișinău. Cu prilejul introducerii în scaunul episcopesc al Aradului, primiți felicitările noastre și rugăciunile către Hristos, să Vă dăruiască păstorie fericită și îndelungată.

Arhiepiscop: *Gurie.*

Constanța. Domnul, pașii tăi, să-i îndrepteze spre binele diecezei.

Episcop: *Roman Ciorogariu.*

București. Reținut de treburi, îți trimit sufletul meu spre a te îmbrățișa la o zi atât de mare pentru frăția ta și biserica noastră. Cu dragostea pe care o știi.

Episcop: *Vartolomeiu.*

Constanța. Regret că nu pot lua parte la instalarea Preasfinției Voastre în scaunul episcopal. Vă urez putere de muncă pentru binele bisericii naționale ortodoxe și a neamului nostru românesc.

Episcop: *Ilarie.*

Oradea-Mare. Multă fericire și păstorie îndelungată în dragoste adevărată și succese strălucite.

Episcop: *Frențiu.*

Iași. Mândria de a Vă vedea în fruntea episcopiei din Arad, care Vă are de fiu strălucit, mă cheamă să Vă urez din toată inima mult succes în frumoasa conducere apostolică.

Protopop: *Țincoca.*

Odorheiu. Fiind ocupat oficios regret din suflet că nu pot lua parte la serbarea instalării Preasfinției Tale. Îți doresc din suflet mult succes la munca ce Te așteaptă și tărie ca să poți conduce poporul încredințat păstoria Preasfinției Tale, spre întărirea credinței noastre și prosperarea neamului.

Prefect: *Andreiașiu.*

București. La inaugurarea episcopală primiți Vă rog felicitările mele cele mai sincere.

Protopop reformat: *Ernest Tökés.*

București. Mulți ani de fericită și glorioasă stăpânire duhovnicească.

Protopop gr. cat: *Dănilă George.*

București. Vă urez să păstoriți întru mulți și fericți ani episcopia Aradului.

Colonel: *Bădescu.*

București. Vă urează viață lungă și păstorie rodnică.

Familia: *Dr. Teju.*

București. Ministerul de externe. Vestea instalării Preasfinției Voastre în scaunul episcopiei Aradului mă umple de bucurie și mândrie, rugându-Vă să primiți cele mai calde urări din partea supusului Vostru fiu.

Cancelar: *Caius Brediceanu.*

Prea Sfințite Părinte Episcop!

Permiteți ca în ziua în care luați sub ocrotire Eparhia Aradului, să Vă exprim omagial felicitări, Urându-vă viață lungă

și fericită. Activitate rodnică pentru întărirea ortodoxiei și a neamului Româesc de pretutindena!

Vârșet la 12 Iulie 1925.

Sărut sf. dreaptă: Al P. S. Voastre devotat fiu sufletesc:

Traian Oprea
protopresbiter ort. rom.

București. Interese familiare oprindu-mă a lua parte la sărbătoarea instalării Presfinției Voastre Vă rog să primiți cele mai frumoase urări rugând pe cel atotputernic să Vă dea ani mulți și fericiți spre a putea păstori credincioșii eparhiei Aradului.

Finkelstein.

Budăpesta. Umilite felicitări.

Protosinghel: *Bogoevici.*

Prea venerabile Păr. Comșa!

Cu deosebită plăcere am luat la cunoștință din Ziarele românești, că în ziua de 4 Mai a. c. ați fost ales cu majoritatea de voturi Episcop al Aradului.

Vestea nu ni-a surprins, dar ni-a întărit în convingere, că D-zeu poartă grija Bisericii și aleșilor săi.

Cu această ocaziune subsemnatul împreună cu Prea cernicul Protoieru M. Handjieff, secretarul general al organizației clerului bulgar, ne grăbim a vă transmite cele mai sincere felicitări pentru frumosul succes ce l-ați avut, și a vă ura viață îndelungată și rodnică păstorie.

Biserica românească a dobândit un vrednic apostol al Domnului Hristos, care pe deplin vor justifica așteptările ei, iar noi care v'am cunoscut cu prilejul sfințirii Bis. românești din Sofia, și dela care aveam așa de frumoase amintiri în special dela Dv. un sincer prieten al poporului și bisericii noastre. Nu ne îndoim de acuma înainte, legăturile noastre vor deveni și mai cordiale, iar Dv. nu veți înceta și în viitor cu osârdia care vă caracterizează spre apropierea bisericilor noastre și spre întărirea cât mai mult a legăturilor noastre prietenești „ca să păzim unitatea Duhului într-o legătură părei”. (Efes. III. 2—3) „cu dragostea frățească unul către altul iubind cu cinste unul pe altul mai mare, făcând cu osârdia netenevoș, cu Duhul arzând, Domnului slujind”. (Rom. XII. 10—11).

Credem că a venit momentul fii a două popoare vecine și de o credință, aproape cu același trecut furtunos și glorios care s'au sprijinit și conlucrat în trecut să-și întindă mâna prin Bis. lui Hristos să se înțeleagă și să conlucre pentru binele neamurilor noastre și slava Dlui Hristos ai cărei slujitori suntem. Insuleții de aceste idei și de cele mai nobile sentimente noi strigăm „Trăiască Episcopul Aradului Părintele Gh. Comșa!

Întru mulți ani stăpâne!

Pr. *Petre Economu,* Protoieru: *M. K. Handjieff.*
Bis. sf. Nicolai-Varna.

Dragă Prietene!

Deodată cu exprimarea sincerilor mele felicitări din prilejul instalării Prea Sfinției Tale întru Episcop a Eparhiei Aradului, întrucât peste voința mea trebuie să renunț a participa în persoană la această. Serbare nu pot să retac curățenia gândului meu care mă frământă în aceste momente înălțătoare pentru toți cari au la suflet binele bisericii, a neamului și a

ortodoxiei, fără al comunica și Tie vrednicului nostru sărbătorit din 12 Iulie a. c. și care gând imi prevestește în Tine, după ajungerea acestei vrednice trepte ierarhice în timp de 14 ani rodnici după absolvarea împreună a teologiei din Sibiu, pe viitorul nostru cap suprem al întregii bisericii ortodoxe române din România întregită.

Să ajute bunul Dumnezeu! La mulți ani, Stăpâne!
Cluj, la 9 Iulie 1925.

Cu mult drag și respect al Tău vechiu prictin:

Dr. Vasile Petrașcu,
profesor de teologie.

Târgu-Murăș. Deși nu putem lua parte în persoană la instalarea Preasfinției Tale, Te rugăm primește felicitările noastre cele mai sincere.

Farmacist: *Herman.*

Oradea-Mare. Cu ocaziunea instalării Preasfinției Voastre în scaunul episcopesc al eparhiei Aradului, Vă doresc să păstoriți cu dragoste și credință cătră biserica noastră strămoșească și cu succes turma care Vi a încredințat-o Dumnezeu.

Sub administratorul Casei Pădurilor:

Ioan Comanici,
inspector gen. silvic.

Cluj. Stimătorii Preasfinției Tale din Cluj Te felicităm și îți urăm: întru mulți ani Stăpâne.

Dr. Dragomir, Dr. Știopu, Dr. Dan,
Dr. Oieștean, Costea, Boer și Grita.

Dej. Ca fiu sufletesc și amic mă bucur de norocul ce l-a avut eparhia Aradului prin câștigarea unui episcop vrednic de înalta demnitate ce i-s'a încredințat. Dumnezeu să ajute ostenelele Preasfinției Tale pentru a putea executa programul sănătos pe care l-ai urmărit totdeauna pentru binele țării și a bisericii noastre.

Prefect, *Dr. Crișan.*

București. Participând din inimă la instalarea Preasfinției Voastre Vă urăm păstorie îndelungată și fericită.

Familia Silescu.

Deva. Impedecat de a lua parte la solemnitatea instalării, cu sufletul sunt alături de cei cari sărbătoresc aceasta zi dorindu-Vă rodnică și lungă activitate.

Fost Ministru, *Petru Groza.*

București. Întru mulți ani Stăpâne.

Vulcu și Iuga.

Zărnești. Cu prilejul instalării Preasfinției Voastre în scaunul episcopesc al Aradului Vă urăm zile multe fericite ca să puteți deveni vrednicul urmaș al înaintașilor Preasfinției Voastre.

Familia Meșianu.

Cluj. Din prilejul instalării Preasfinției Tale primește cele mai sincere felicitări. Trăesc în convingerea că eparhia

Aradului este încredințată unui suflet bun, unei inimi nobile și unui conducător destoinic. Dumnezeu să-ți hărăzească mulți ani de păstorie spre fericirea eparhiei.

Prietenul devotat *Dr. Traian Popovici.*

Cluj. Să stăpânești sănătos mulți și fericiți ani.

Preotul *Augustin Crăciunaș.*

Doresc din suflet păstorie fericită și izbândă.

Dr. Emil Țăposu.

În numele ținutului *Făgăraș* ca cârmuitor și prieten Vă felicit călduros. Rog pe cel Atotputernic să Vă țină mulți ani în plină sănătate, spre a păstori cum știu bunii români, în dragoste de neam și țară, spre binele bisericii și patriei.

Prefect, *Radovici.*

Timișoara. Impiedecat de cauze neprevăzute de a participa la introducerea Preasfinției Voastre primiți pe aceasta cale urările mele de bine. Să trăiți mulți ani sănătos spre binele bisericii și neamului românesc.

Dr. Aurel Cioban.

Lugoj. Sunt nemângăiat că înaintea plecării am fost reținut dela serbarea instalării Preasfinției Voastre. Cu sufletul sunt acolo alături de bucuria întregii eparhii.

Doresc ca eparhia Aradului să crească să înflorească prin muncă asiduă obicinuită Preasfinției Voastre, producând bucurie păstoriților și mulțumire arhipăstorului. Întru mulți ani Stăpâne.

Subprefect: *Dr. Ciupe.*

Lugoj. Impiedecat a lua parte personal la festivitatea instalării primește la ocuparea scaunului episcopesc cele mai sincere felicitări dela vechiul avocat consistorial și compatriot.

Proșlean.

București. Regret că n'am putut lua parte la instalarea Preasfinției Voastre în scaunul episcopesc al Aradului. Vă doresc păstorie lungă spre binele sfintei noastre bisericii și al fiilor ei.

Mare proprietar, *Alexandru Lelescu.*

Salonta. Pătruns de sentimentele bucuriei Te rog Preasfințite primește sincerile mele felicitări dorindu-ți mult spor la muncă și multă sănătate.

Insp. general; *Victor Hodor.*

Sfântu-Gheorghe. Profit de ocazia acestui act solemn pentru a Vă exprima cele mai sincere și cordiale felicitări, dorindu-Vă păstorie îndelungată întru bucuria neamului nostru.

Bratu Ștefan.

Brașov. Cu sincer devotament urăm Preasfinției Voastre arhierie îndelungată și fericită.

Ecaterina și Pompiliu Dan,
revizor școlar.

Târgu-Mureș. Întru mulți ani, Stăpâne!

Victor Suleu, preot.

Prejmer. Felicitări călduroase și respectuoase.

Ionel Iudu, preot.

Dela. Ca vechiu prieten îmi permit a Vă ura o rodnică lucrarea. Întru mulți ani, Stăpâne!

Farmacist, *Popovici.*

Băile-Herculane. În ziua instalării Preasfinției Voastre fericirea noastră este deplină și strigăm să trăiți mulți ani.

Camil Manuilă.

Megidia. Dumnezeu să Vă lungească zilele ca să fiți soarele întăririi ortodocșilor și mândria tezaurului lui Radu Negru.

Iosif Martin, preot.

București. Participăm sufletește la festivalul instalării dorindu-Vă păstorie îndelungată și fericirea spre binele bisericii și a neamului.

Subdirectori: *Giurginca și Dobrotă.*

Prea Sfințite Stăpâne!

Biserica ortodoxă română își primește cu încredere și mari nădejdi în fruntea Sa pe Cel tânăr și virtuos Mire al Ei. Acesta este sentimentul păturei sociale care constituie forța vie a bisericii ortodoxe și care Va dat și pe P. S. V. în slujba grea a ei.

Dorim din suflet și din inimă rodnică păstorie și o eră nouă în apostolatul evanghelic a acestei biserici, întronată prin instalarea ce are loc azi.

Teiuș, la 12 Iulie 1925.

Cu vechile sentimente și devotament:

Vasile Bărtușiu, paroh ort.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne!

Acum, după ce a-ți primit din mâinile Maestății Sale regelui Înalta investitură și cărja Arhierescă de a păstori de Dumnezeu, păzita episcopie a Aradului, cu smerenie mă apropiu de Înaltul Tron arhieresc și vă spun „Întru mulți ani, Stăpâne“.

Sunt fericit, că buțul și veselul prețin, înțeleptul sfătuitor, și fiul credincios al modestei bisericuțe din Cornăna, primi darul sfânt a lui Dumnezeu, a fost înălțat la cea mai înalte cinste în biserica vie a Mântuitorului.

Dar nu aceasta a fost râvna Înalt Prea Sfinției Voastre, ci râvna casei Domnului, V'a călăuzit pașii, cum ați spus deja în 1915 cu ocaziunea intrării în monachism.

Străjer neadormit ați fost și până acum, întru păzirea comorilor sfintei noastre biserici române și acum ca Înalt străjer, la granița țării și sfintei noastre biserici, ați fost chemat prin voința lui Dumnezeu dorința poporului și aprobarea regească.

Cerând Înalta bine cuvântare arhierescă asupra smereniei mele, doresc ca bunul Dumnezeu să Vă hărăzească numai zile cu sănătate, ca prin râvna Înalt Prea Sfinției

Voastre, statornici să fie fii neamului nostru în dreapta credință, spre slava bisericii și mărirea patriei.

Albești-Paleolog, 2 Iulie 1925. „Prahova“.

Smerit slujitor în vie Domnului :

Preotul *Gheorghe Barescu*.

București. Iau parte cu tot sufletul la instalarea Preasfinției Voastre.

Subdirector : *A. Popescu*.

Participăm cu sufletul la sărbătorirea de inaugurare întru Episcop. Intru mulți ani, Stăpâne !

Primnotar : *Cațavei*.

Târgu-Mureș. Reținut în pat de un morb, nu pot veni în persoană însă cu sufletul sunt și eu acolo. Intru mulți ani, Stăpâne !

D. Șuteu, preot.

Megidia. Odată cu instalarea în sfântul scaun al celei mai frumoase și glorioase episcopii din țară, Vă urez viață lungă și fericită spre binele patriei și neamului.

Arsenescu, dir. seminarial.

Zizin. Sprijinul națiunii noastre, fiind în fiecare zi biserica noastră suntem în credință că prin instalarea Preasfinției Voastre ce se face azi viitorul să fie tot așa de bine asigurat găsindu-se în mâni destoinice. Să trăiți Preasfințite la mulți ani !

Prof. Dr. *Dumitru Slănescu*.

Băile-Herculane. Primiți cele mai sincere felicitări, să păstoriți ani mulți spre fericirea bisericii și neamului.

Familia Petruș.

Caracomer. Vă doresc din suflet ca să puteți împlini munca titanică, care va așteaptă în noua treaptă.

Gheorghe Lupu, preot.

Sibiu. Adânc simțitele mele urări de bine.

Preot, *Maxim*, din Avrig.

Sibiu. Mulți fericiți ani !

Neagoe.

București. Eparhia hărăzită de Domnul s'o păstoriți cu cinste și mărire.

M. Stroescu.

Cluj. Dorim păstorie îndelungată, fericită și națională.

Familia Iu.

Cluj. Felicitări și păstorie lungă spre fericirea credincioșilor și a celor ce Te iubesc.

Docent, Dr. *Câmpeanu*.

Săliște. Mulți ani spre binele bisericii și a neamului.

Preoții : *Manta, Șteflea, Iuga* din Tilișca.

Târgu-Mureș. Intru mulți ani, Stăpâne !

Comșulea, înv.

Chișineu. Vă rog primiți cele mai sincere felicitări.

Ardelean, senator.

Sântana. Comitetul parohial din Comlăuș aduce cele mai sincere urări de bine noului arhiepiscop, dorindu-i să fie mulți ani podoaba scaunului arhieresc pe care îl ocupă azi.

Comitetul parohial.

Olănești. Sincere și călduroase urări de sănătate vrednicului și luminatului Ierarh pentru binele bisericii și a neamului nostru.

Preot, *Popescu-Breasla*, senator.

Techirghiol. Din cauză sanitară regret mult că nu pot lua parte la instalarea P. S. Voastre. Vă doresc ani mulți de sănătate și plini de rezultate mănoase pentru dieceza noastră.

Dârlea, deputat.

Au mai sosit telegrame și scrisori de felicitare dela : Magnus G. Baileanu avocat T.-Severin, Vasile Popovici preot Șiria, Ioan Novac preot în Făgăraș, Dr. Alexandru Buha prim-pretor Orșova și Valer Hurdu profesor Sibiu etc.

Conferința eparhială din Martie 1906.

„Stabilirea unei proceduri unitare în administrarea sf. Taine, în cultul și funcțiunile religioase, pe baza cărților introduse și uzitate în biserica noastră“

Tema aceasta fixată de însuși răposatul Episcop, a fost încredințată pentru a o studia și raporta asupra ei, răposatului protopop *Dr. Traian Putici* dela Timișoara, foarte bine înzestrat cu cunoștințe teologice, în special ritualistice.

Înainte de a se intra în expunerea și debaterile asupra acestei teme, s'au citit rapoartele înrate dela protopopi, pentru a putea fi utilizate la locul și timpul lor de cătră conferență.

Raportorul *Dr. Tr. Putici* accentuând momentuositatea întrunirii, exprimată așa de convingător de Arhiepiscopul și de vicarul său, își mărturisește bucuria, că prin această conferență s'a deschis în biserică drumul pentru o direcție spiritualistă, chemată a scoate viața bisericească administrativă din ogașele birocratice. Constată, că atât la preoții bătrâni cât și la cei tineri a observat, ca protopop, multe greșeli în ce privește săvârșirea sfintei liturghii și a sf. Taine, cât și în privința altor servicii dzecești. A constatat, că lipsește

în mare măsură uniformitatea în executarea cultului public-d-zeesc și că corectitatea săvârșirii acesteia lasă mult de dorit.

Pentru îndreptarea scăderilor, referentul e de credința să se facă următoarele: ¹⁾

1. La institutul teologic să se angajeze o *putere didactică pentru teoria și practica serviciilor liturgice*. Raportorul aduce ca exemplu aranjamentul similar dela Seminarul teologic din Cernăuți unde viitorul preot e călăuzit în cursul alor 4 ani de studiu, ca de mână, de regimul seminarial, deprinzându-l la cuviință și ordine, la post și la rugăciune. Aici am fost adevărat fericit — exclamă raportorul. La ora 6^{1/2} mergeam la rugăciune, pe care o conducea spiritualul; — tot așa la dejun, prânz și la cină, când în decursul gustării ni-se ceteau pe rând, de către colegi — canoane. Când am ajuns în anul al treilea de studiu, — continuă raportorul — mi-s'a propus tipicul teoretic și practic. Alături de teoria ritului, făceam cu toții exerciții practice (dint' toate serviciile bisericești: vecernie, utrenie etc.), cu ornate dar nesfințite, într'un local ce nu avea menire liturgică.

Scopul acestei practice era de a iniția pe viitorii preoți, deodată în cunoașterea practicei și a teoriei. La noi însă, orbecarea e mare. Preoții tineri și bătrâni deopotrivă, nu toți știu, că cece fac *pentru ce o fac*. Deci trebuie, ca *îndreptării lucrurilor să i-se pună temelie prin reformarea școlii teologice*.

2 După ce apoi, *candidatul de preote* a primit hirotonia, să nu fie introdus în parohie până nu s'a inițiat deajuns, la protopopul, în funcțiunile sfinte. În chipul acesta, preotul nou va fi scutit de nechemata povătuire din partea învățătorului și a crâșnicului și vom ajunge la stărpirea unor uzuri necanonice.

3. Preoții în funcțiune să-și primească *instrucțiuni necesare și povești frățești, în conferențele preoțești obligatoare și cât mai dese*. Pentru că — zice raportorul — dintre preoți, mai nici unul nu știe d. ex. că trebuie să deie la sf. liturghie numai 5 binecuvântări pe când la utrenie numai una (la cetirea evangheliei); — ba, nu cunosc mișcările liturgice ci se întorc, fără grije, în toate părțile! Atari neajunsuri le atribue manciții instrucției teologice, și adaugă că nici dânsul de nu le-ar fi învățat în seminarul de lângă facultatea teol. din Cernăuți, nu le-ar ști.

Raportorul adaugă părerea sa, că uniformitatea, în săvârșirea sfintelor slujbe se va putea readuce numai prin muncă intențivă, treptiș, dar nu deodată, și numai dacă chestiunii se va da toată atențiunea în cursul studiului teologic, cât și în viață, unde se cere ca *protopresbiterii, pe lângă studiu continuu în această privință, să fie la culmea misiunii acesteia în conferințele preoțești*.

¹⁾ Expozeul de până aci și concluziile raportorului le resumăm după procesul verbal. Raportul scris nu l-am găsit.

După raportor, a luat cuvânt *Pr. Sf. Sa*, complotând pe raportor prin aceea, că a indicat unele scăderi la săvârșirea ritualului botezului. Constată lipsa, în multe părți, a antimiselor neexceptabile, a cărților rituale. De aceea, pentru a-și salva conștiința, atrage atenția protopopilor la aceste și la alte scăderi, pe cari le vor constata cu ocazia vizitațiunilor canonice și-i învită să facă tot posibilul pentru înlăturarea relelor. Cât privește antimisele, pune în vedere să le deie, gratuit, tuturor bisericilor sărace.

Cu o cale, Episcopul pune chestiunea: *cum să se introducă prin protopopi uniformitatea în executiva liturgică, la preoții în funcțiune?*

Protopopul *Al. Muntean* a propus: să se tipărească notițele tipiconale, din cari a studiat raportorul Dr. Tr. Putici.

Protosincelul *R. R. Ciorogaru*, director seminarial, e de acord cu reforma vieții de seminar, propusă de raportor! Inceputul s'a făcut angajând la studiul liturgic un preot cu cunoștințe practice-liturgice, care face și practică cu seminariștii. În chipul acesta instrucția din seminar se armonizează cu practica dela biserica catedrală.

La punctul 2 al propunerilor, cere directorul, ca practica preoților tineri să se facă, nu la protopopiat, ci la catedrală, sub ochii preotului profesor de rituale.

Prof. seminarial *Dr. Teodor Botiș* a propus, ca aspiranții la hirotonie, când vin la sfințire, să nu fie lăsați în voia lor, în oraș, ci să fie adăpostiți în seminar, sub supravegherea spiritualului seminarial²⁾.

Vicarul *V. Mangra* a propus instituirea unei comisiuni tipiconale, care să stabilească înainte tipicul anual, și să se publice în calendarul diecezan.

Protopopul *M. Lucuția* a cerut întocmirea unei lucrări de ritual preoțesc.

Protopopul *Dr. Ioan Traillescu* cere să se țină seama și de *stradă*: să se iee măsuri, ca și în strane să se observe o uniformitate, în fixarea cântărilor de executat și în privința melodiilor. Să se reglementeze și melodiile bisericești de școală nouă, cari provoacă o diferențiere în muzica bisericească. Deci autoritatea bisericească să iee măsuri de rigoare împotriva inovatorilor nechemăți pe terenul muzicii bisericești.

Protop. *C. Lazar* cere adăogirea anului al IV-lea³⁾ de studiu la seminar, prin ce s'ar ajunge la o și mai multă cunoștință de carte teologică, indispensabilă unui preot, dar mai ales la inițierea, temeinică, în mod practic, în cele liturgice.

După resumarea discuțiunilor de către Episcopul-prezident, și după mulțumirea, exprimată de către cei prezenți episcopului pentru aceste inițiative, Conferința enunță concluziile următoare:

a) La institutul teologic să se institue o persoană

²⁾ Atunci era spiritual un preot, bătrân, dela sate. Azi nu avem la seminar de fel, un spiritual.

³⁾ Azi încă avem școală teologică tot numai eu trei ani.

potrivită, în stare a propune teoria cât și practica liturgice și a ritualului bisericesc;

b) Preoții tineri, după hirotonie, să facă necondiționat praxă liturgică înainte de instalare în parohie, fie la catedrală ori la sediul protopopului, după cum va dispune Episcopul, iar fără de această praxă, nimeni să nu se introducă în parohie.

c) Serviciile liturgice, de orice fel, vor trebui să se țină strict după ritualul prescris în cărțile liturgice, iar în cazurile de nedumerire se vor cere instrucțiunile necesare dela protopopi, cari la rândul lor, vor cere și ei lămuriri dela factorii mai înalți. Protopopii vor avea să deie preoților, tot felul de lămuriri și cu indicațiuni de aceasta natură, cu prilejul conferințelor preoțești, cât mai dese și obligatoare de acum înainte.

Obiectele de preferință ale atâror conferențe preoțești le va designa Arhiereul, pe baza rapoartelor dela protopopi, mai ales cu privire la necesitățile privitoare la doctrină, cultul și disciplina bisericească.

Protopresbiterii vor primi instrucțiunile speciale dela Episcopul diecezan, cum să trateze cu preoții și alte chestiuni de dogmă și de disciplină bisericească.

d) Se acceptează și ideea unei comisii tipiconale, care să elaboreze, înainte și an de an, tipicul anului liturgic. Comisiunea se va constitui din protopresbiterii — foști profesori de seminar — Dr. I. Trailescu și Dr. Tr. Putici, cari vor avea să prezinte Episcopului elaboratul lor, totdeauna înainte de începerea anului liturgic, pentru cenzurare și aprobare canonică.

Totodată, profesorul de rituale e îndatorat să publice, în organul diecezan, pe câte-o săptămână înainte, tipicul săptămânii liturgice, cu considerare în particular la fiecare sărbătoare.

e) Chestiunea conservării cântării bisericești fiind de natură canonică, ferirea ei de alterări rămâne în competența Arhiereului, căruia i-se vor aduce la cunoștință abaterile, întrucât protopopii nu ar fi în stare să le înlăture.

De nouăsprezece ani, de când s'au luat aceste frumoasa hotărâri, câte scăderi nu s'ar fi putut înălătură dacă cărmuirea duhovnicească și cea administrativă — Episcopul și Senatul bisericesc pentru aceste chestiuni de cult — le-ar fi pus în aplicare?!

Senatul bisericesc, condus pe vremuri de un protopop. îmbătrânit în cinste de altfel, cu asesori onorari fără referadă, și cu un referent ajutător, pus — în vedere neputințelor de bătrânețe ale titularului dela senat — iarăși numai cu atribuții de agende administrative: eră chiar exclus să ajungă a se mai pasiona și de atari chestiuni, cari reclamă timp fizic suficient, cunoștințe adânci, teologice și bisericești, înainte de toate.

Ce nu s'a făcut, trebuie să se facă, sub cărmuirea duhovnicească nouă ce se inaugurează acum.

Dr. Gh. Ciuhandu, ases. cons.

Omiletica practică: Predica-Catiheză

de Er. CAIUS TURICU prof. la teol.

Introducere.

Arun când o privire asupra activității mele (să mi se ierte fraza, dacă ar depăși marginile modestiei!) din momentul când am urcat amvonul și catedra ca preot-păstor, până în prezent ca profesor de catihetică și omiletică practică, observ *trei faze* prin cari am trecut sufletește. Le schițez aci:

Faza primă cred că mai nimerit o pot numi: *a orbecării*, caracterizând aceea excurzie cu ochii închși peste tainele pedagogiei și omileticii. Ca dintr'o nebuloasă fără margini, fără sol solid și drumuri bătute, asudam să scot adevăruri pentru prelegerile mele de catihet și predicator, nebănuind nici măcar apropierea dintre aceste două ramuri ale obscuriei mele activități. Călauza îmi eră fără viață și graiu: *manualul* pe care citindu-l și explicându-l voiam să-l fac înțeles de cei ce mă ascultă. Atâta conștiință aveam doar: să știe ce scrie acolo! — Ca predicator în această fază nu pot înregistra nimic. Îmi părea bine dacă predica o puteam face uitată, iar la forță majoră apoi mă foloseam și aici de aceeaș calauză anemică: manual. Răsfoiam pe Tarnavszki ori Boiu; la nevole Popovici, Voniga ba chiar și pe Nicoreșcu și Ardelean, scoțind de ici una de colea alta, mai adăugam și eu niște fraze. O îndrugam așa de silă bucuros și după ce terminam eram voios că am trecut și peste asta.

Pe atunci eră războiul și nimeni nu știa ce va aduce ziua de mâine. Orbecam cu toții în prezent și nu e mirare că poticneam și eu în cele în ale învățării turmei cuvântătoare. Într'o zi de toamnă însă se pornește mișcare mare: războiul se termină, eroii se reîntorc de pe fronturi și formează acasă „afronturi“. Cad regi peste împărați, se surpă granițe. Din toate aceste neamul nostru iase bine. Insuflețire în toate părțile. Adunări și cuvântări peste tot locul. Idei, cuvântări, vorbe, d'ar mai presus de toate — însuflețire.

Așa am intrat și eu într'o nouă fază, a doua pe care cred mai caracteristic voiu numi-o: *a vorbăriei*. Insuflețit din lumea de afară, entuziasmul îl duceam în școală. Fără a observa că cei cărora le cuvântam cu atât foc, nu mă pot înțelege fiind prea cruzi acestor idei, eu cuvântam, vorbeam nainte dorind a aprinde cu cuvintele mele inimile lor plăpânde. Călauza îmi eră *entuziasmul*. A vorbi și iar a vorbi. Catedra singură nu-mi astâmpără focul de a vorbi, așa că eră natural să mă apropii mai bine de amvon. Amvonul, să mă astâmpăr în întonarea vorbelor — idei: asupra trecutului, libertatea prezentului, fericirea unui neam ce și-a găsit patria. Ideia de neam și națiune, naționalism și patriotism, libertatea și biruința, iată sferă din care se alimentau cuvântările înflăcărâte. Evanghelia îmi servea oa o punte de trecere

grăbită pe terenul naționalizmului și a patriotizmului. Și însuflețirea dela o vreme începă a mai scade, poate rugăș'em și eu.

Timpurile de înălțare au trecut. Din cerul al șaptelea ne pogorărăm iarăș pe pământ, la realitate. Ce crudă e trezirea la realitate dintr' un vis frumos! Dar când realitatea e murdară! Societatea în care ne trezirăm în patria câștigată prin atât sânge, nu e tocmai așa glorioasă cum ne plăcea să numim actul ce ne aduse într'o societate. Tabloul lucitor zugrăvit și cântat în idealismul lor de profeții neamului, ajuns azi pentru noi o realitate pe care umblăm, e stropit azi cu atâta murdărie încât trebuie să se unească puteri morale să-l curățească. Mă întrebai: unde e puterea care este în stare să facă pe marea, bogata și mândra noastră Românie și fericită? Am aflat această energie la izvorul străbun creator și făuritor de lege și neam: biserica ortodoxă. *Legea noastră strămoșească și românească.*

Credința nestrămutată că adevărata fericire pentru om este mântuirea lui sufletească pentru care Dzeu s'a pogorit ca mântuitor pe pământ și convingerea nereturnabilă că neamul nostru s'a menținut în decursul vremurilor de restriște exclusiv numai prin credința în Mântuitorul, apoi faptul că mântuirea neamului nostru — în afară — s'a realizat și noi o trăim generația a 20-a — m'a făcut să mai adaug la Credeu încă un articol ca român: ... și întru mântuirea neamului nostru prin legea lui strămoșească.

Mântuitorul prin Apostolii lui a cimentat legea și pe moaștele martirilor și-a zidit Biserica Sa. Unde sunt apostolii noi? Ori dacă sunt urmași ai acelor și azi, știu aceștia ce este martiriul, pot aduce aceștia jertfă? Biserica ortodoxă care în trecutul ei prin martiriu a răspândit pe adevăratul mântuitor, are azi apostoli și întrucât aduc aceștia jertfe?

Ajunș la aceste întrebări iată-mă trecut în o nouă fază, a treia pe care o numesc: *a apostolatului*. Apostolia bisericii ortodoxe prin păstorii ei! Educația intențivă și stăruitoare a societății românești în legea românească! Iată munca ta concretizată, păstorule ortodox! Conștiința că tu ești un apostol să-ți dea căldura internă ce-ți va pune în mișcare întregul, aparat motoric activ sufletească dând naștere unei energii care face să se formeze în jurul tău un câmp magnetic, de atracțiune: inimă la inimă. Inima ta bate pentru Hristos, ea să bată așa ca și pe a vecinului să o pună în mișcare. Iată-ți chemarea preotule a lui Hristos, iată-ți menirea învățătorule a legii strămoșești! Călăuzele tale îți vor fi aici interne, dătătoare de viață, vii nu moarte: opera mântuirii, de pusă în cartea sfântă și tradițiunile apostolești pe care o luminezi prin *meditație*. — Prin meditație s'au contopit și în mine cele două ramuri ale activității mele cari în cele două faze premergătoare se separau atât. Sunt învățător al legii pentru mici și mari, bărbați și

femei, tineri și bătrâni, săraci și bogați, cu carte și fără carte! Pe toți aceștia din toate categoriile am să-i fac să știe, să simțescă și să facă legea Domnului. Dacă în mine trăiește El și legea Lui, să trăiască dar și în ei! Aceasta e chemarea mea ca păstor sufletească. Că în ce chip și prin ce mijloace ajunge păstorul sufletească — în calitate de învățător — să poată face legea strămoșească *activă în sine* și prin inima lui și în *învățăcelii* săi, iată pe scurt despre ce vom trata în capitolele ce urmează

(Va urmă)

Cercul religios Mândruloc în comuna Ghioroc.

În ziua de 19 Iunie a. c. (serbătoare locală: zi de piatră) membrii cercului religios Mândruloc s'au întrunit, în comuna Ghioroc, pentruca împreună cu credincioșii de aici să se roage „pentru bună liniștea văzduhurilor, pentru îmbelșugarea roadelor pământului“ și mai ales pentru păzirea de toată stricăciunea a rodului bogat din vii.

La orele 7 dimineața s'a slugit Utrenia de cătră preotul locului R. Vățian, iar la orele 9 sosesc și preoții V. Felnean, I. Ardelean, D. Popa, N. Tandrău și I. Marșieu. Au absentat preoții C. Mihulin și P. Pelle.

Se oficiază sf. Liturgie în sobor, iar răspunsurile le dă corul elevilor dela școala confesională, bine condus de învățătorul Mihața. Credincioșii însă, au fost cam puțini de față, spunându-ni-se prea târziu, că a fost ceva divergențe de păreri, cu privire la data, în care să se țină aceasta zi, după schimbarea calendarului, la 19 Iunie, ori 2 Iulie. Președintele cercului religios, după terminarea sf. Liturgii, a rugat ca pe viitor preotul local să stabilească prin bună înțelegere cu autoritățile comunale, cu poporul și cu celelalte confesiuni data cea adevărată a acestei serbători.

Slujba sf. Liturgii a decurs cu toate acestea frumos și înălțător. La priceastă toți preoții ies pe solium, înaintea ușilor împărătești și preotul Ioan Marșieu își rostește bine succesa predică despre preamărirea lui Dumnezeu prin faptele noastre. Prin o istorioară bine aleasă, din cartea adevăratul preot de Ch. M. Sheldon, dovedește credincioșilor, că fiecare om își poate pune puterile și darurile primite de sus în slujba lui Dumnezeu și prin aceasta atrage și pe mulți a'ții la o adevărată viață creștinească. După sf. Liturgie nu s'a eșit cu litia între vii — cum era obiceiul — și pentrucă aveam prea puțini credincioși, dar și pentrucă nici timpul și nici drumul nu erau potrivite pentru așa ceva.

După masă la orele 3, participând mai mulți ca la sf. biserică, s'a ținut întrunirea în sala grădinei

pentru copii. Invățătorul Mihaș a cântat și aici cu elevii mai multe cântări frumoase, s'au declamat poezii și s'a predat cu mult folos un dialog, despre ferirea de cuvintele străine în graiul de toate zilele; apoi preotul I. Ardelean și-a ținut însuflețita conferință despre creșterea bună a copiilor, îndemnându-i pe părinți să-și arate față de ei și toată dragostea, dar și să fie foarte severi, când aud din gura lor vorbe slabe și bagă de seamă că ar înclina spre aplicări rele. Părinți s'au îndepărtat adânc mângâiați și edificați de caldele sfaturi auzite.

După întrunire s'a ținut conferința intimă a preoților. Președintele invită pe membrii prezenți să facă restaurarea biroului cercului religios. Membrii declară de aleși pe aceiași: Nicolae Țandru președinte și Dumitru Popa notar. S'a discutat apoi iarăși chestiunea absențelor și s'a hotărât, ca membrii cari absentează nemotivat și nu-și motivează președintelui absența nici până la proxima întrunire a cercului, să fie trecuți cu absență nemotivată în raportul anual, ce se pregătește pentru adunarea despărțământului. În procesul verbal al fiecărei ședințe — și dacă acela se publică — să se însemneze regulat cine a fost prezent și cine a absentat; ca să fie puțină orientare și asupra membrilor cari-și împlinesc totdeauna conștiințios datorințele, dar și asupra acelor, cari nu și le împlinesc. Se hotărăște apoi proxima întrunire la sfîntirea capelei din Glogovaț. Președintele împarte între membrii foarte bunele cărți ale preotului Trifa din Sibiu. După conferința intimă preoții fac câteva vizite scurte intelectualilor din loc, apoi cu motorul de 8 seară, fiecare plecăm la ale noastre, mulțumiți, că am muncit încă o zi cu spor în via Domnului.

Correspondent.

Nr. 2137—1925.

Inceput Vrednic.

Parohia Chier, în privința bapșismului, este una dintre celea mai infectate parohii din Metropolia Ardealului.

Aceasta împrejurare primejdioasă pentru sf. noastră biserică ne îndemnă stăruitor, a folosi toate mijloacele posibile pentru ameliorarea situației, care — sub acest raport — se prezintă în culori cu totul negre.

Hotărât lucru, că repararea și înfrumusețarea edificiului sf. biserici — și încă, pe cât e posibil, fără împovărarea credincioșilor destul de săraci ai acestei parohii, — trebuie să fie una dintre preocupările de frunte ale oamenilor cu răspundere pentru conservarea duhului religios ortodox al poporului nostru.

În urma hotărării corporațiilor parohiale de aici, dându-se în întreprindere lucrările de reparare și înfrumusețare al sf. biserici din Chier și considerând, că suma de circa 150 000 Lei, necesară acestui scop, parohia nu o putea suporta numai din propria sa putere, conducătorilor parohiei li-a revenit sarcina, de a aduna ajutoare benevole pentru augumetarea sumei, ce era la dispoziție. În acest scop s'a înaintat o rugare și Domnului Ministru al Cultelor.

Cunoscând însă, că singur cuvântul nostru n'avea prea multă greutate, pentruca rugarea parohiei să-și aibă rezultatul dorit, ni-am prezentat, — plini de încredere, — la Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr Grigorie Comșa, care, — cu multă amabilitate s'a însărcinat a prezenta acea rugare la locul destinat și a intervenit pentru rezolvirea favorabilă și grabnică. —

În aceasta formă i-s'a acordat parohiei din partea D-lui Ministru al cultelor un ajutor de 10000 lei.

Exprimând omăgiala recunoștință D-lui Ministru Alexandru Lepădatu pentru ajutorul acordat, simțim o plăcută datorie a arăta binesimțita noastră mulțumită Prea Sf. Sale Părintelui Episcop, pentru dragostea părintească, ce a dovedit-o punând în cumpănă greutatea Cuvântului Arhieresc pentru ajutoarea parohiei noastre, Rugăm pe bunul Dzeu, să-l facă parte de o păstorie îndelungată. Încercând rezultate tot mai bogate pentru fericirea eparhiei și sfintei noastre biserici.

Întru mulți ani, Stăpâne!

Chier, la 21 Iulie 1925.

Ion Ispas,
preot ort. român.

INFORMAȚIUNI.

Vizită înaltă. Cu prilejul instalării P. S. Sale părintelui nostru Episcop, *Grigorie*, dl ministru al Cultelor și artelor *Alexandru Lepădatu*, a binevenit a onora cu înalta sa vizită Seminarul teologic și școala normală diecezană, însoțit de dnii: A. Bradășteanu, directorul general al cultelor și primarul orașului Dr. Ioan *Robu*. L-a primit directorul Dr. Teodor Botiș, în fruntea corpului profesoral, prin o cuvântare, la care a răspuns dl ministru, asigurând institutul nostru de deosebita sa bunăvoință și sprijinul înaltului guvern. A vizitat apoi edificiul, biblioteca seminarială, grădina și alumneele, precum și expoziția de pictură a profesorului T. Dumbrăvean. Exc. Sa și-a exprimat deplina mul-

țămire asupra celor observate, indicând în condica institutului următoarele: „*La ziua instalării în scaunul episcopesc a P. S. Sale Grigorie Comșa, am ținut și vizita, cu un omagiu de pietate și recunoștință memoriei fondatorilor și slujitorilor acestor două institute de cultură națională, laudă și glorie Aradului românesc!*”

† **Petru Ionașiu.** Primim trista veste, că Dl. Petru Ionașiu, secretarul domeniului din Bulciu al Domnului Antoniu Mocioni de Foeni, a trecut la cele eterne Duminecă în 12 Iulie a. c. în vârstă înaintată, petrecută în muncă, devotament și cinste.

Răposatul în Domnul a fost un membru valoros al Bisericii și neamului nostru și în calitate sa de deputat congressional și sinodal și asesor în senatul epitropesc al Consistoriului nostru s'a distins prin o activitate zeloasă conștientioasă și totdeauna chibzuită.

După absolvirea liceului de Brașov și a cursurilor teologice în Seminarul nostru din Arad, a intrat în serviciul Consistoriului din Oradea-Mare ca arhivar și prefect al internatului fundațiunii „Jiga”. Ales apoi de asesor referent în senatul epitropesc al consistoriului din Arad, în scurt timp fu chemat la slujba de educator și prefect de studii lângă Antoniu Mocioni, fiul fericitului în Domnul Zeno Mocioni de Foeni. Elevului său, fost ministru al Ardealului și de prezent măiestru al vânătorilor regali, i-a dat o educație în spirit ortodox și românesc, în conformitate cu tradițiile acestei nobile familii.

În normântarea adormitului în Domnul a avut loc Marți în 14 Iulie în Bulciu. Prohodul l-a servit protoereul Dr. Teodor Botiș, asistat de preoții: Terentie Petrovici, Eftimie Isfanescu, Traian Cibian, Traian Petrovici și protodiaconul Ioan Cioară. Panegiricul gare a făcut adâncă impresie, l-a rostit pâr. Dr. Botiș, apoi a vorbit frumos Dr. Valer Braniște. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Sfințirea de clopote din Berechiu Sâmbătă înainte de Rusali, în 6 Iunie a. c. s'a făcut sfințirea clopotelor bisericii noastre ortodoxe rom. cu toată solemnitatea. La actul sfințirii cu toate că s'a făcut în zi de lucru, din cauza că am dorit ca la Rusali clopotele să laude pe Dumnezeu din turul bisericii, au participat toți cu mic și mare toți credincioșii bisericii noastre. Actul sfințirii i-a permis sft. liturgie, la care a cântat corul școlarilor condus de inv. dir. N. Bugariu, cari a cântat foarte frumos. După pricează pâr. I. Popoviciu din loc, a ținut o cuvântare frumoasă în care a arătat importanța clopotelor în bisericile creștine, cuvântarea ascultată de credincioși cu multă evlavie, a stors lacrimi de bucurie din ochii credincioșilor. Esprimă adâncă sa mulțămire în numele poporului tuturor acelor cari au conlucrat și contribuit la realizarea acestui scop mărcș și creștinesc. În locul prim mulțumeste D-lui prefect Ioan Georgescu, care a aprobat ascendentul comunei noastre politice pe anul 1924 în scopul amintit, mulțamește apoi și tuturor acelor donatori cari au contribuit cu diferite sume în prețul clopotelor și anume: Comitetului comunal prin votarea escedentului, dlui senator Lazar Valimărean și st. fam. precum și tuturor donatorilor care ne-a trimis 1590 Lei, dlui S. Ispravnic adv. Arad 500 Lei, Banca agricolă și Industrială Pâncota prin dl. dir. A. Gherba 500 Lei, Banca Victoria Arad 1500 Lei dl. Dr. Mihai Mărcuș, adv. Arad 500 Lei, Banca Românească Arad 200 Lei, Banca asociată s. a. Arad 500 Lei, dlor primpre-

torii și donatorilor din plasa Arad 783 Lei, plasa Boroșineu 1990 Lei din cari dl. notar din Seleuș și stim. fam. 100 Lei, plasa Șiria 305 Lei, plasa Târnova 510 Lei, plasa Șebiiș 145 Lei, dl. N. Bugar 100 Lei, Ilie Chirila 100 Lei, Alex. Weis 110 Lei, Iosif Mărcuș notar 500 Lei mai mulți credincioși din Berechiu 310 Lei, Ioan Popovici preot Berechiu 500 Lei.

Tuturor acestor donatori marimonioși le aduce adâncă mulțămire publică în numele credincioșilor, rugând pe bunul D-zeu pentru ajutorul dat bisericii noastre să le răsplătească D-zeu însușit și nmiit să le dea deplină sănătate și viață fericită.

Ne ținem de datorință a ne esprima adâncă noastră mulțămire, tuturor credincioșilor, prea iubitului nostru părinte sufletesc Ioan Popovici, pentru interesul mare ce ni-l poartă pentru biserică și păstoriții săi căruia i-se revine cel mai mare merit, pentru înzestrarea bisericii cu 3 clopote.

Berechiu la 5 Iulie 1925.

În numele com. și sinodului parochial:

Nicodim Bugariu, inv.

Ștefan Trif, episcop.

Cătră frați colegi cari au absolvat pedagogia (școala normală) conf. ortodoxă română din Arad în anul 1885.

Fraților! Sunt 40 de ani de când ne-am despărțit din Arad dela școală. — Am aflat de bine, și cred ca toți câți sunteți în viață ori unde ați fil și ori ce poziție ați avea, veți aproba cu bucurie acest apel al meu, prin care vin cu toată dragostea a vă ruga că în vara anului acestuia, să ne întâlnim spre a ne vedea, și spre a ne da seama ce suntem? cum suntem? și ce am făcut în aceasta lume? în decurs de 40 ani. E frumos să ajungi această vârstă în serviciul neamului nostru asuprit până ieri! astăzi liber. —

Am absolvat 32 și abia jumătate mai suntem în viață.

Propun și vă rog să aprobați ca loc de întâlnire orașelul Brad aproape de Tebea unde se află gorunul lui Horia și mormântul lui Avram Iancu. Vom merge a ne închina acestor morminte de eroi!

Rog cu tot respectul și pe dnii profesori de azi ai școalei normale din Arad dacă au plăcere a veni la Brad să vadă cine erau elevi înainte cu 40 ani ai acestei școale cari au răspândit lumina în părțile acestea numite: Crișana, Banat și alte regiuni.

Ziua întrunirii să fie Duminecă în 26 Iulie a. c. — Vă rog fraților colegi veniți cu toții cari sunteți în viață.

Țot odată vă rog a-mi scria până atunci ce veți afla de bine.

Jebel, în 6 Iulie 1925.

Colegul care vă dorește:
Gregoriu Palici, inv. în Jebel.

Traian Mager: Aspecte din Munții-Apuseni. — *Târgul de fete dela Gâina. Ghețarul dela Scărișoara.* — (Biblioteca Semănătorul No. 85—86, Arad, Prețul 10 lei.)

Domnul profesor *Traian Mager*, autorul acestui volum e un pasionat drumeț și un fanatic îndrăgostit al naturii. Viața în aer liber, departe de orașele tentaculare, îl fascinează și-l oțelește. Sus în împărăția Munților Apuseni, acest modest și sănătos dascăl se simte la largul său. Pe acele drumuri de munte, cari întremează trupul și însenină gândul s'a născut, fără

voie, ideea acestei cărți. Bucuriile și crescândă dragoste de viață, pe care D-sa a simțit-o în mijlocul naturii, a voit s'o împărtășească cu folos semenilor săi.

Volumul aduce aspecte din acești măreți și bogați munți, scrise limpede și fără pretenții.

Il recomandăm cititorilor noștri.

A. Cotruș: Versuri. („Biblioteca Semănătorul“ Arad, No. 82 à Lei 5.)

Poetul A. Cotruș încheie în acest nou volum 35 de poezii. Din generația tânără a Ardealului, A. Cotruș e cel mai talentat. Celelalte volume de poezii: „Sărbătoarea Morții“ și „Neguri Albe“, publicate mai acum câți-va ani, i-au fixat un loc de frunte în literatura română contemporană, căci A. Cotruș e un poet într'adevăr personal! Sub pana lui, cele mai simple subiecte — pe lângă care noi trecem nepăsători — trăesc cu puterea elementară a naturii, așa cum se înalță bradul pe coasta muntelui, sau cum strălucesc stelele pe bolta cerului. Poezia lui e o poezie de interior, de stări sufletești cu profunde și depărtate ecouri, înfășurată într'o tristețe de amurg de toamnă târzie. Deaceea cartea lui de *Versuri* va fi un nou și statornic prieten pentru toți care prețuiesc Poezia.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Institutul teologic ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1925/1926 sunt a se înainta Consistorului ort. român din Arad până la 31 August a. c. instruite cu:

1. Act de botez dela oficiul parohial elaborat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care să dovedește, că are pregătirea cerută prin concluzul Nr. 84/1910 al Sinodului eparhial din Arad și anume fiind parohiile din eparhia Aradului împărțite în trei clase dela petiționari se pretinde: a. 8 clase de liceu cu bacalaureat, b. 8 clase de liceu ori cu maturitate dela școalele comerciale, c. examen de capacitate învățătorească sau 6 clase de liceu.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține vizat de protopresbiterul concernent.

4. Atestat medical despre starea sanitară.

5. Dacă petiționarul dela absolvirea școlilor s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut alta ocupațiune, atunci prin atestat dela autoritatea unde a servit are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvenție școlară până în timpul de față.

6. Dacă petiționarul este absolvent de școli normale și ca atare este obligat a servi în învățământ, este dator a produce un certificat dela forurile competente (minister ori revizorat), în care i-se dă voie a urma cursurile de teologie ca student regulat. *Curs particular nu se admite.*

7. Certificat dela preotul locului, că știe ori nu citi și scrie cu litere cirile și că are aptitudine pentru cântare.

8. Certificat despre situația militară a petiționarului dacă este înrolat.

9. Obligațiunea din partea părinților ori a tutorului, că va plăti regulat cheltuelile de întreținere obligatoare în Seminar, în cursul anilor de studiu.

Să se obsearvă, că Ministerul Cultelor și Artelor a încuviințat pentru anul școlar 1925-26 pentru tinării din dieceza Aradului 45 burse a 15 lei pe zi.

10. Cei ce reflectează la bursă, să alătore și atestat de paupertate respectiv despre starea materială a părinților.

11. Intreținerea în seminarul teologic este obligatoare pentru toți elevii primiți în teologie.

12. Condițiunile de întreținere în Seminar sunt: Lei 8000, adică opt mii lei anual, plătitibil în 3 rate anticipative la cassa consistorială și anume: Lei 3000, la înscriere, Lei 2500 la 1 Ianuarie 1926 și rata ultimă la 1 Aprilie 1926.

Consistorul i-și rezervă dreptul a urca aceste taxe în cursul anului în proporția scumpetei.

La intrare în seminar, elevii vor aduce cu sine: 6 cămăși, 6 părechi de subpantaloni, 3 cămeși de noapte, 6 părechi de ciorapi ori obiele, haine de pat (saltea, cearsăfuri, plapomă, perină, și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 servete, păhar, cuțit, furculiță, lingură, o ceașcă, 3 farfurii, piepten, săpun, perie de dinți, de haine, de ghete, ace, ață, și îmbrăcăminte necesară.

13. Petițiunile sunt a se timbra legal și a se scrie cu mâna proprie.

14. Petiționarii să indice domiciliul și poșta ultimă scrise corect și ligibil.

Arad, din șed. consistorială a sen. bis. ținută la 16 Iulie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcop.

Convocător.

Onorații Frați în Domnul, preoți de orice treaptă și diaconi, de pe teritoriul Veneratului Consistor eparhial ortodox român din Arad, sunt convocați prin aceasta la

Adunarea generală a secției Arad

ca parte integrantă a asociației „*Andrei Șaguna*”, a clerului Mitropoliei ort. române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, pe ziua de Marți în 4 August a. c. aici în Arad.

Adunarea se va începe în biserica Catedrală la ora 7^{1/2} dim. cu serviciu divin în sobor. Sfta Liturghie cu chemarea Duhului Sfânt și predică de Pr. Aurel D. Papp din Socodor.

Deliberările vor urma a se ținea în sala festivă a Institutului Teologic la ora 10 a. m. cu programul următor:

1. Cuvânt de deschidere din partea prezidentu-secției.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul secretarului despre activitatea secției în anul precedent.
4. Raportul cassierului despre încasările dela membri.
5. Comemorarea sinodului dela Nicea (a. 325). — Conferință de Pr.-Prof. Dr. Nic. Popovici.
6. Chestiunea alcoolismului. — Conferință de Pr. Melentie Sora (Izvin).
7. Esmiterea a lor 3 delegați la *Congresul general*, care se va ținea în Cernăuți.
8. Alegerea a lor 7 membri în comitetul secției.
9. Propuneri.

Eventuale propuneri vor fi înaintate în scris prezidentului secției cel puțin cu 24 oare mai înainte de termenul adunării.

Membrii comitetului secției sunt convocați la ședință pe ziua de 3 August c. ora 5 p. m. în sala Seminarului Teol.

Participanții să anunțe cu 8 zile înainte preotului Ioan Ardelean, Micălaca — pentru cartuire.

Dat în ședința de comitetul secției Arad, la 22 Iunie 1925.

Protoier. Ioan Georgia
prezidentul secției.

Pr. Dr. Ioan Felea,
secretarul secției.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile §-lui 7 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor” a Asociației clerului „*Andrei Șaguna*” convocăm conferința pastorală de toamnă, pe 8 August a. c. la Chi-zătău cu următorul program:

1. Spovedire la utrenie, prin duhovnicii tractului.
2. Liturghie în sobor, împărtășire și predică rostită de parohul Fortunat Mureșan din Babșa.

3. Chemarea Duhului sfânt.
4. Cuvântul de deschidere, prin prezident.
5. Discurs liber, de preotul Martin Rădoiu din Ohaba-Timișoreană.
6. Disertație, de preotul N. N. —
7. Discuție asupra fiecărui punct din program.
8. Chestiuni administrative: purtarea oficiului parohial, conducerea organismului bisericesc etc. —
9. Chestiuni de pastorală practică și rituale.
10. Orice alte chestiuni, cari pot interesa preotimea, ori privesc viața bisericească.
11. Închiderea conferinței pastorale.

Sunt deobligați, toți preoții, din tractul Belinț, a lua parte la spovedire, împărtășire și la conferință. Fiecare preot, să se considere învitat prin această convocare, alte învitări separat, nu se mai trimit.

Cotizația pe anul 1924 și a. c. în suma de 50—50 Lei, să o aducă cu sine, cei care n'au solvit-o încă. Leucușești, din ședința comitetului despărțământului, ținută la 27 Iunie 1925.

Preot Ioan Trifu
prezidentul desp. Belinț,

Preot Nicolae Ardelean
secretarul desp. Belinț.

CONCURSE.

Nr. 4008 B. 1925.

Fiind vacant un post de profesor de teologie la Institutul nostru teologic diecezan, se publică concurs pentru îndeplinirea lui, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Beneficiul împreună cu acest post este cel ce se va încuvința din partea Ministerului Cultelor și Artelor și care de prezent este salar de bază 2200 Lei lunar plus accesoriile.

Reflectanții la acest post având doctoratul în teologie își vor înainta cererile Consistorului diecezan, alăturând următoarele acte doveditoare.

1. Extras de botez.
  2. Certificat de maturitate dela liceu și studii universitare.
  3. Certificat despre serviciile anterioare, dela terminarea studiilor universitare încoaci.
- Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 1 Iulie 1925.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu, m. p

—□—

1—2

În temeiul ordinului Veneratului Consistor Nr. 2295/1925 pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa primă Vârșandul-vechiu, devenită vacantă prin decedarea parohului Ioan G. Petrișor, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de azi cu dreptul de pășunat. 2. Birul în natură și adecă 7^{1/2} litri grâu dela cei ce au numai casă, 15 litri grâu dela cei ce au casă și până la 8 jug. pământ, și 30 litri grâu dela cei ce au casă

și mai mult ca 8 jug. pământ. 3. Stolele legale. 4. Intravilanele parohiale folosite de preot. 5. Intregirea dotației preoțești dela stat.

Alesul este obligat a predica regulat, a catechiza școlarii români ortodoksi din comună fără altă remunerație, și a suporta toate dările după beneficiul său preoțesc.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt datorii ca recursele adresate comitetului parohial din Vârșandul-vechiu, ajustate cu testimoniu de calificare pentru parohii de clasa primă, cu testimoniu de maturitate, eventual cu atestat despre serviciul prestat să-l înalțeze oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria în termenul concursual în care timp pelângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din regulamentul pentru parohii și pelângă încunoștințarea prealabilă a protopopului tractual vor avea a se prezenta în sfânta biserică din Vârșandul-vechiu spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, iar întrucât ar fi din altă dieceză să dovedească, că au consenzul Prea Sfințitului Episcop diecezan.

Dat în ședința comitetului parohial ort. rom. din Vârșandul-vechiu, ținută la 5 Iulie 1925.

Zenobie Brădean, m. p. Petru Muntean, m. p.
adm. par. preș. com. par. not com par.

In conțelegere cu: Mihail Lucața, m. p. protopopesc rom. ort.

—□—

1-3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroh Ioan Stefea din parohia ort. rom. de cl. III. din Steia, județul Hunedoarei, protopresbiteratul Hălmașiu în urma încuviințării Ven. Consistor. diec. din Arad cu Nr. 2294/1925 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicarea acestuia în foaia of. „Biserica și Școala“.

Venitele încopciate cu acest post sunt:

1. Jumătate din toate venitele parohiei și adevărat din a) Birul parohial, care face 49 măsuri parte grâu parte cucuruz sfărmat câte o măsură 24 litri dela fiecare număr de casă.

b) Jumătate din Stolele legale, conform coalei de fașione B.

2. Eventualul ajutor dela Stat, ce face însă parohia nu o garantează.

3. Nefiind casa parohială alesul va avea însuși să se îngrijească pe spesele sale de locuință.

4. Dările publice va cere alesul să le solvească pe 1/2. Alesul va avea să îndeplinească independentă de paroh toate funcțiunile pastorale, să conducă agendele scripturistice a oficiului parohial să predice în biserică și se catehizeze elevi dela școala primară de stat ce se va înființa.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recursele lor adresate comitetului parohial ort. rom. din Steia, ajustate cu documentele prescrise cu atestate de serviciu pe teren bisericesc ori școlar, să le înalțeze P. T. Oficiu protopresb. ort. rom. în Hălmașiu în termenul de sus. Totodată sunt poștiți ca cu prealabila încuviințare a protopresbiterului să se prezenteze în vreo Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică ort. rom. din Steia, să se facă cunoscut popoului predicând, cântând și eventual slujind sfânta liturghie.

Dat din ședința comitetului paroh. ort. rom. din Staia, ținută la 8 Iulie 1925.

Ioan Stefea, preș. com. p. Ioan Bulz, not. com. p.

In conțelegere cu: Cornel Lazăr, protopresbiterul tract. Hălmașiu.

—□—

1-3

Pentru deplinirea parohiei vacantă din Talpoș, se escrie din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele venite:

1. Usufructul sesiei parohiale, cu dreptul de pășune.

2. Casa parohială cu intravilan întreg și cu supra edificat.

3. Stolele legale.

4. Intregirea salariului dela stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia este de cl. I., dar se admit și recurenți de cl. II-a.

Alesul va avea să solvească dările publice după beneficiul său, fiind îndatorat a catechisa elevii ort. rom. dela școalele primare, fără nici o renumerație din partea parohiei.

Reflectanții își vor înalțea recursele, ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial din Talpoș, la Oficiul ppsc ort. rom. în Ineu (jud. Arad) și se vor prezenta în cutare Duminecă în sf. biserică, pe lângă observarea strictă a dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, — spre ași arăta dexteritatea în oratorie și tipic, precum și în cele rituale.

Reflectanții din alte dieceze, deodată cu cererea de a li-se da voie, de a se prezenta în parohie, vor trebui se prezinte și permisiunea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, că au voie să recurgă la această parohie.

Din ședința ținută în Talpoș, la 21 Iunie 1925

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. protopb.

1-3

Licitație minuendă.

Comitetul parohial ort. rom. din D.-Nadăș (jud. Timiș-T.) publică licitație minuendă pentru repararea bisericii, care licitație se va ține în ziua de 26 Iulie 1925 în localul primăriei comunale din D.-Nadăș.

Prețul de esclamară 160,000 Lei.

Licitația va fi publică și să admit numai arhitecți diplomați.

Înainte de licitație se va depune 10% vadiu din prețul de esclamară.

Reflectanții nu-și pot forma spese de drum față de parohie.

Comitetul parohial își revărsă drepțiul — abstrăgând dela rezultatul licitației — a preda lucrările aceleia dintre licitanți, care va avea mai mare garanță.

Condițiile, de vizul de spere cu planul de reparare se pot vedea la oficiul parohial.

D.-Nadăș la 13 Iulie 1925.

Comitetul par. ort. rom. din D.-Nadăș.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.